

Govor nemškega kanclerja. O "nevtralnosti" Zdr. drž.

BETHMANN-HOLLWEG PRAVI, DA JE ANGLIJA SOVRAŽNIK NEMČIJE. — KAKO BO Z VOJEVANJEM S PODMORSKIMI ČOLNI. — NEMŠKO ČASOPISJE O KANCLERJEVEM GOVORU. — SOCIALISTIČNI LIST ZA MIR. — NEMCI SE ZGRAŽAJO, KER SO AMERIŠKI AVIJATIKI NA STRANI ZAVEZNIKOV. — PRAVIJO, DA AMERIKA VOJNO PODALJŠUJE. — AKTIVNOST SUBMARINOV.

Berlin, Nemčija, 28. septembra, potom brezličnega brzojava v Sayville, 29. septembra. — Prekmorska poročevalna agencija je danes izdala sledeče poluradno poročilo:

— Reichstag je bil danes odprt. Galerije so bile napolnjene in tujezemske diplomati, ki se še nahajajo v Berlinu, so bili z malimi izjemami vsi prisotni.

Predsednik Kaempfer je rekel, da ima vojna ekonomske, politične, kakor tudi vojaške smotre. Vojna je zdaj na vrhuncu in časi so zdaj bolj kritični kot so bili kdajkoli dozdaj. Na vseh frontah se bje boj za odločitev. Položaj Nemčije je bil zadovoljiv v vsakem oziru, je rekel predsednik. Omenil je tudi prihod "Deutschlanda" in "Bremena" v Združene države. (V Berlin je došlo poročilo, da je šel iz New Londona, Conn. nek vlačilni čoln, da bo srečal submarin, vsled česar je pričelo vse časopisje pisati, da je "Bremen" došel v Združene države.)

Predsednikov govor je bil zelo aplavdiran. Ko se je dvignil kancler Bethmann-Hollweg, da bi govoril, je nastala tišina.

V prvi vrsti se je zgražal nad Rumunijo. Povdarjal je, da ako bi bil živ se kralj Karl, ne bi šla Rumunija na stran zaveznikov, ker njemu je bilo za čast Rumunije.

Glede vojnega položaja je Hollweg rekel, da je zadovoljiv in da bo Nemčija zmaga.

Povdarjal je, da niso zavezniki dozdaj s svojimi ofenzivami popolnoma nič dosegli in da nemških sten ne bodo mogli podreti.

Izjavil je, da se ni Nemčija od pričetka vojne pa do zdaj borila za drugega kot za svojo prostost, pravice in obstanek.

Zavezniki, ki jih vodi Anglija, imajo pa popolnoma druge težnje; njih težnje so osvojalne. Anglije je največji sovražnik Nemčije itd.

Pripomnil pa je, da se mora Nemčija proti temu svojemu sovražniku posluževati le orožja, ki je dovoljeno; ako bi kak nemški državnik pomišljal, da se Nemčija posluži vsega orožja, ki ga ima na razpolago, zasluži, da bi bil — obešen.

Berlin, Nemčija, 29. septembra. — Časopisje je izražalo različno mnenje o kanclerjevem govoru.

Konservativni listi vprašujejo, kaj pomenijo njegove pikre besede proti Angliji in kaj pomeni to, ko pravi, da bi se moral vsakega nemškega državnika, ki bi mogel nasprotovati Nemčiji rabiti vse orožje, ki ga ima na razpolago, obesiti. Pravi, da je mogoče kancler za obnove vojevanja s podmorskimi čolni.

Vse časopisje je s kanclerjevim govorom zadovoljno, namreč zato, ker ni nobene besede izrekel glede mira.

Edino "Vorwärts" pravi, da je razočaran, da ni kancler niti besede izrekel glede skrajšanja vojne, temveč je pustil vse v tej grozni nejasnosti.

Berlin, Nemčija, 29. septembra. — Poleg razprav o kanclerjevem govoru je tukajšnje časopisje prineslo tudi članek o nevtralnosti Združenih držav, katerih podlaga je dala smrt ameriškega avijatika Rockwella, ki je bil nedavno ubit, kot poročano, v boju z nemškim zrakoplovom. Časopisje pravi, da se Amerikanci bore na strani zaveznikov.

"Lokal Anzeiger" pravi v svojem članku, ki nosi naslov "Ameriška nevtralnost":

— Mi vsi vemo, da smo se uklonili Ameriki, ker ljubimo mir in smo za človečanstvo, zdaj pa na naše presečenec vidimo, da pošilja Amerika še vedno večineve municije zaveznikom državam.

"Vossische Zeitung" pravi, da je zasluga Amerike, da se ni vojna končala. Pravi, da je ameriška nevtralnost res nekaj popolnega, zlasti, ako se pomisli, da je več sto Amerikancev v francoski Tuji legiji in da se ameriški zrakoplovci borijo proti nemškim.

"Tageszeitung" pravi, da je očitno, kako Združene države, ki so kot same pravijo strogo nevtralne, podpirajo nemške sovražnike, česar pa Nemčija ne more dalje trpeti. Amerika mora sama dobro vedeti, da ne more najti tako njeno obnašanje napram vojskujočim se državam v Nemčiji odobravanja.

Berlin, Nemčija, 29. septembra. — Nemška admiraliteta je izdala uradno poročilo, da so nemški submarini potopili enajst angleških ribiških parnikov v Severnem morju in štiri druge parnike v angleškem kanalu.

Umorjen pri nogometni igri. Worth, 14 let star, iz Tampe, Ga., Waycross, Ga., 29. septembra. — Včeraj ran, ki je dobil pri neki no- Danes je tukaj umrl Palmer Bos-

Angleški uspehi.

Angleži so imeli na treh točkah someske fronte precejšnje uspehe. — Proti Bapaume. — Francosi.

London, Anglija, 29. septembra. Na someskem bojišču je zopet slabo vreme, toda angleške čete so kljub temu nekoliko napredovale. Pri Les Boefus so zavzeli 500 jardi nemških zakopov.

Zgodaj danes zjutraj so angleške čete zavzele močno utrjeno farmo severozahodno od Le Sars.

Neko Reuterjevo poročilo iz Amsterdam se glasi, da je dobila "Frankfurter Zeitung" s someskega bojišča dopis, da je iz Comblesa ušel en nemški polk, ko je bilo že mestce popolnoma obkoljeno.

"Cologne Gazette" pa pravi, da se je Thiepval prostovoljno predal. Dalje se se pa angleške čete tudi pomaknile proti Transloyu in Le Sarsu, vsled česar so zdaj že v neposredni bližini Bapaume. Pričakovati je, da se Bapaume ne bo mogel dolgo ustavljati prodirajočim zaveznikom armadam.

Francoska poročila ne naznanjajo nič posebnega. Berlin, Nemčija, 29. septembra. Nemško uradno vojno poročilo pripozna, da so angleške čete na večjih mestih napadale. O dveh omenih, da so se "temeljito ponesrečili", o drugih treh pa ne omenja.

Pariz, Francija, 29. septembra. General Joffre, francoski vrhovni poveljnik, je poslal generalu Haigu brzojavko, v kateri mu čestita nad velikimi uspehi ter izraža upanje, da bodo zavezniki uspehi v bodoče še večji.

General Haig mu je odgovoril z brzojavko iste vsebine, toda v drugih besedah.

Paraliza.

Čim hladneje postaja, temmanj je novih slučajev paralize. Tekom včerajšnjega dne je bilo v New Yorku le osemnajst slučajev, med temi pet smrtnih.

Pozor pošiljatelj denarja!

Vlad negotovnega dostavljanja pošte, ki je namenjena in Ameriko v Avstrijo in Nemčijo tar naroba, sproženo denarne pošiljatelj do preklica le pod pogojem, DA SE VELIKO VOJNE IZPLAČAJO MOGOČE Z KAMUDO. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, ampak nastati smorejo le zamude. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljatelj toliko časa, da se izplača na določen način. Istotako nam jamčijo menajitve ameriške banke, s katerimi smo sedaj v sveti radi vojne in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja.

Gros:			
K	S	K	S
5....	85	120....	16.20
10....	1.50	130....	17.55
15....	2.20	140....	18.90
20....	2.85	150....	20.25
25....	3.55	160....	21.60
30....	4.20	170....	22.95
35....	4.90	180....	24.30
40....	5.55	190....	25.65
45....	6.25	200....	27.00
50....	6.90	250....	33.75
55....	7.60	300....	40.50
60....	8.25	350....	47.25
65....	8.95	400....	54.00
70....	9.60	450....	60.75
75....	10.30	500....	67.50
80....	10.95	600....	81.00
85....	11.65	700....	94.50
90....	12.30	800....	108.00
100....	13.50	900....	121.50
110....	14.85	1000....	135.00

Ker se danes ome denarju skoraj vseh dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. Vračili se bo zgodilo, da dobi nemški vojak kaj več, včas pa tudi kaj manj. Isti dope na napad pomevati par dni tuzanje in med tem ko dobi zaslužek list v roko, se pri nas ome morda še velikat spremena.

TVRKA FRANK SAKSER,
28 Cortlandt St., New York, N. Y.

BRAT, POMAGAJ TEPEŽNITU
BRATU!

Usoda "Bremena"?

Nasli so rešilni pas, ki nosi ime "Bremen". — Domneva se, da se je submarin ponesrečil.

Portland, Me., 29. septembra. — Danes so v bližini Cape Elizabeth potegnili iz morja nek rešilni pas, ki nosi ime "Bremen". To je ime nemškega trgovskega submarina, ki se ga že tako dolgo pričakuje.

Ime "Bremen" je napisano z dve inš velikimi črkami, in sicer dvakrat, na obeh straneh. Dalje sta gori dve besedi: "Schutz Mark". varstvena znamka, in pa ime "V. Epping-Hoven, Wilhelmshaven". To je gotovo ime tvrde, ki je submarin izdelal.

Pas izgleda še čisto nov in najbrže ni bil nobeno dolgo v vodi. Uradnik od Coast Guard Service je rekel, da, ako je kdo vrget ta pas v morje, hoteč napraviti malo šalo, zasluži priznanje.

Mogoče pa je tudi, da se je "Bremen" res ponesrečil, kljub temu, da jih je malo, ki temu vrjamejo. Splošno mnenje je, da je to le šala.

Avstrijci in Lahi.

Dunaj poroča, da so avstrijski vojaki rešili sedem svračnikov, ki so bili pokopani.

Dunaj, Avstrija, 29. septembra. Avstrijski vojni urad danes poroča, da so Italijani pošiljali na avstrijske postojanke na kraski fronti hud ogenj iz pušk in so metali bombe.

Vprizorili so več napadov, izmed katerih se jim pa noben ni posrečil. Na podnožju gore Cimone je sovražnik neprenehoma pošiljal hud artilerijski ogenj, toda, kljub temu so naši vojaki rešili sedem italijanskih vojakov izpod zemlje, ki se je nasula nanje, ko je bil pogin v zrak vrh omenjene gore.

Rešeni Italijani so bili že docela izčrpani, skoro mrtvi.

Rim, Italija, 29. septembra. — Italijansko vojno poročilo se glasi, da je sovražna artilerija v Adiski dolini vedno bolj aktivna. Italijanske baterije jim uspešno odgovarjajo.

V Astice dolini so sovražne pozicije pod našim ognjem. Na nekaterih krajih tirolske fronte je sovražnik vprizoril nekaj napadov, ki se mu pa niso posrečili. Istotako ni imel uspeha v svojih napadih na Krasu.

Newyorika stavka.

Izgleda, da se je uradnikom Centralne federacije unij načrt za stavko iz simpatije popolnoma posrečil. V pondeljek se bo vršilo še eno zborovanje, pri katerem se bo končno odločilo. Vendar pričakovati ni posebno velike stajke, kajti delavci niso nič kaj navdušeni, veliko unij pa tudi ne more zastavkat, ker imajo z delodajalci podpisane kontrakte.

Delavski voditelji niso hoteli dati včeraj nobene izjave. Le Fitzgerald je rekel, da bodo železničarji tako dolgo stavkali, da bodo dobili kar hočejo. Železniškim stavkajem se je pričelo že izplačevati pod poro.

Tekom včerajšnjega dne so bile tri velike nesreče na cestnih železnicah, na katerih vozijo stavkazi. Ranjenih je bilo 22 oseb.

Paraliza v New Jersey.

Trenton, N. J., 29. septembra. Zdravstveni department države New Jersey je dobil včeraj poročilo, da se je pojavilo v okrožju države zopet deset novih slučajev paralize.

Trije Amerikanci ranjeni v boju s Mehikanci.

Panidito, Tex., 28. septembra. — Trije Amerikanci so bili ranjeni in štirje Mehikanci ubiti v nekem boju pri Indio, na mehiški strani reke Rio Grande.

Ameriški vojaki, devet po številu, so šli v Indio, da bi se vdeležili tam nekakega plesa, ko so jih napadli Mehikanci.

Z Balkana.

Bolgarake čete o uvedle v Macedoniji protiofenzivo. — Srbi so izgubili več postojank.

London, Anglija, 29. septembra. Vrhovni poveljnik zaveznikov čet na Balkanu, je danes pripoznal, da so Bolgari z vsilo napadli srbske postojanke v Macedoniji. Srbi so se izvanredno vroče branili, slednji jim pa ni preostajalo drugega kakor umakniti se. Srbske čete so izgubile zadnje dni več važnih postojank. Takozvana drinska divizija je zavzela vrh gore Kajmakalan.

Berlin, Nemčija, 29. septembra. Vrhov. poveljstvo nemške armade je izdalo sledeče uradno poročilo: Na planoti Stara Nereska smo pogнали v beg levo sovražniško krilo. Razen tega smo zasedli tudi nekaj važnih postojank pri Iščevem pogorju.

Na fronti pri Florini se vrše izvanredno vroči boji. Dozdaj se nam je posrečilo še vedno zmagati in odbiti vse sovražniške napade.

Pri Sikogrobu smo pregnali sovražnika iz njegovih pozicij. Zaplenili smo dva topova in več strojnih pušk.

V dolini reke Moglenice se ni razen artilerijskih spopadov ničesar posebnega pripetilo.

Pariz, Francija, 29. septembra. V bojih na levem krilu, katero tvorijo srbske čete, se je zadnje dni najbolj odlikovala srbska drinska divizija. V tej diviziji so najbolj izbrani srbski vojaki, ki so večinoma vsi že udeležili prve in druge balkanske vojne.

Burian.

Berlin, Nemčija, 29. septembra. Tukajšnje časopisje je dobilo z Dunaj poročilo, da se po Avstriji splošno govori, da bo avstrijski zunanji ministri Burian v najkrajšem času odstopil.

Aretiran v bolnici, kjer leži žena.

Sinoči je bil aretiran Frederick Jeni, in sicer v bolnici sv. Vincenca, ko je hotel obiskati svojo ranjeno ženo. Obdolžen je, da je oddal na ženo pet strelov v letnem bivališču njenih starišev. Kmalu potem, ko so ženo pripeljali v bolnico, ji je Jeni pisal dva pisma, da mu je žal, da je to storil in jo prosi odpuščanja. Policija, kateri je žena izročila pismo, je odgovorila, da naj le pride; ko je prišel, so ga pa aretirali.

DARUJTE PAR CENTOV SLOVENSKIM TRPINOM V STARI DOMOVINI!

DENAR SE LAHKO ODPOŠLJE V STARO DOMOVINO TUDI PO BREŽIČNEM BRZOJAVU!

Cena kronam je ista kot pri navadnih pošiljtvah; le za naslov se računa 65 centov za vsako besedo. Najboljše je, da se nam pošlje \$4 za vsak naslov; ako bo kaj preveč, ali kaj premalo, bomo poslali nazaj ali pa sporočili, da se nam še dopolnje.

Zdaj je mogoče poslati le okrogla svota, kot naprimer: K 100, 200, 300 itd. do K 10.000.

Brezlične pošiljtvje gredo vse v Nemčijo, od tam se pa pošljejo denarne nakaznice po pošti na zadnje mesto.

Natančno smo poizvedeli, da take pošiljtvje dosepejo primeroma hitro za sedanje razmere. — Zgodilo se pa kaj lahko, da pošiljatev traja tudi dalj časa in to, ako se napravijo napake pri brezličnem brzojavu; denarja se ne more izgubiti, pač pa je mogoče zakasnitev, ako se urine kje kaka napaka.

Kdor želi poslati na ta način denar v staro domovino, mora natančno napisati naslov in dati: pošlje naj se po brezličnem brzojavu.

Denar za brezlične brzojavke pošiljate po poštne Money Order ali pa gotov denar v priporočnem plinu, ne pa potom privatnih čekov.

FRANK SAKSER,
28 Cortlandt St., New York, N. Y.

Stališče kraljevine Grške. Boji na rumunski fronti.

ZAVEZNICI POMAGAJO GRŠKIM VSTAŠEM. — GRŠKA VLADA JE STAVILA SVOJE ZAHTEVE GLEDE EPIRA. — BOLGARSKA JE BAJE POPOLNOMA PRIPRAVLJENA ZA VOJNO Z GRŠKO. — NEMCI POROČAJO, DA SO SE MORALI RUMUNI PRI BRAŠEVU UMAKNITI. — V DOBRUDŽI SE NI ZADNJE DNI POLOŽAJ POSEBNO IZPREMENIL. — RUSKE BOJNE LADJE PRED MANGALIJJO.

London, Anglija, 29. septembra. — Že pred tremi dnevi je dobila tukajšnja Reuterjeva agentura od svoje posebnega poročevalca iz Aten poročilo, da se bo Grška v najkrajšem času vmešala v vojno. Grška vlada je že sestavila ultimatum, odposlala ga pa še ni.

Kljub temu, da se je postavil Venizelos na čelo revolucionarnemu gibanju in osnoval na Kreti provizorično vlado, se kralju Konstantinu ne mudi. Jasno je seveda, da se bo moral pridružiti zaveznikom. Kdaj se bo to zgodilo, se dozdaj še ni moglo natančno dognati.

Sodeč iz zadnjih poročil, ki so dospela sem, je stavila Grška nove zahteve. Grška zahteva zase vse ono albansko in turško ozemlje, katerega so ji obljubili zavezniški, ko so začeli izkrcavati svoje čete v Solun.

Te zahteve zavezniški ne morejo izpolniti, ker so kmalo zatem obljubili del Epira in nekaj delov ozemlja v Mali Aziji Italjanom.

Kljub temu se bo pa kralj moral ukloniti. Ako bi vstrajal pri svojih zahtevah, bi ga strmoglavila provizorična vlada, kateri načeljuje Venizelos.

Preko Amsterdam je dospelo sem poročilo, da nemška vlada napeto pričakuje napovedi vojne od strani Grške. Vladni kakor tudi drugi krogi so prepričani, da se bo ta napoved izvršila tekem par dni.

Bolgarski generalni štab je ukrenil vse potrebno za vojno z Grško in ojačil macedonsko fronto. Za prepeljavo čet na macedonsko fronto se še posebno ne mudi. Pretekli bodo namreč najmanj trije tedni, predno bo grška armada mobilizirana.

Rim, Italija, 29. septembra. — Bolgarski prestolonaslednik princ Boris nikakor neče vstopiti v bolgarsko armado. Pravi, da mu ne dopusti vest, da bi se boril z ruskim carjem, ker je zaljubljen v njegovo hčer Olgo.

Princ Boris se je mudil dolgo časa v Petrogradu.

Atene, Grška, 29. septembra. — Poročilo, da se je grška bojna ladja "Kilkis" pridružila zaveznikom, je neresnično. Vlada je to poročilo, katerega so razstrosili zavezniški v svet, odločno dementirala.

Berlin, Nemčija, 29. septembra. — Uradno poročilo se glasi:

— Na sedmograški fronti postaja sovražniški odpor vedno slabši.

Po hudem boju se nam je posrečilo prepoditi sovražnika izpred Braševa proti rumunski meji.

Poročila s fronte generala Mackensena naznanjajo, da je položaj v Dobrudži neizpremenjen.

Dunaj, Avstrija, 29. septembra. — Generalni štab poroča:

— Rumuni so se morali pri Braševu umakniti. Vse višine južno in jugovzhodno od mesta se nahajajo v naših rokah. V Karpatih se boji neprestano nadaljujejo, položaj je pa neizpremenjen.

Sofija, Bolgarsko, 29. septembra. — Ob Donavi vlada mir. Pri Orehovem smo izstrelili nek sovražniški zrakoplov, ki je padel na levi breg reke Donave. Razen manjših artilerijskih spopadov se ni v Dobrudži ničesar posebnega pripetilo.

Ob Črnem morju je obteljevala neka ruska križarka mesto Mangalijo, katero smo pred kratkim zavzeli. Ko so stopile naše obrežne baterije v akcijo, se je morala križarka umakniti.

Bukarešt, Rumunsko, 29. septembra. — Danes je bilo tukaj sledeče uradno razglašeno:

— Boji, ki so se vršili ob celi fronti, so bili posebno vroči severno od Bodarja in Stene. Ko se je sovražnik umikal, smo vjeli dva čatnika in nad dvesto vojakov.

Naša artilerija je potopila neko sovražno bojno ladjo južno od otoka Pepsina v Donavi.

Sovražni zrakoplovi so obstreljevali Aleksandrijo, Črnovo in vasi južno od Bukarešta.

Par sovražnih zrakoplovov se je pojavilo tudi nad Bukareštom, ki pa niso povzročili posebne škode.

Ob reki Donavi se vrše neprestano spopadi med našimi in sovražnimi prednimi stražami.

Berlin, Nemčija, 29. septembra. — Iz zanesljivega vira se je doznalo, da bo rumunski ministrski predsednik Bratianu v najkrajšem času odstopil.

Meso se je podražilo več kot za 23 odstotkov.

Washington, D. C., 29. sept. — Poljedelski department danes naznanja, da so se živali za klanje podražile za več kot 23 odstotkov. Od 15. avgusta je meso dražje za 4 odstotka.

Carranza bo imel svojo banko.

Washington, D. C., 29. sept. — Iz diplomatskih virov se je doznalo, da namereva mehiški predsednik Carranza na svojo roko pričeti v mehiškem glavnem mestu banko. Vest je ni potrjena.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President, LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in	Za pol leta za mesto New York...	2.00
Canada	Za Evropo za vse leto	4.50
Za pol leta	Za Evropo za pol leta	2.55
Za celo leto za mesto New York...	Za Evropo za četrt leta	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredni nedelji in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagoviti pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalište
naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljatkam naredite ta naslov:

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Kdaj bo konec?

Mislili smo, da se bliža klanje koncu.

Ne, ne bo še tako kmalu konca.

Uboge matere, le dobro odgajajte sinove, skrbite, da bodo močni in zdravi, ko bodo dovršili svoje šestnajsto leto in dali svoje življenje vladarju na razpolago.

Lačni želodec, le privadite se hrani, kakršne bi v mirnem času niti svinje ne pogledale!

Narodi, izbrisite iz svojih src besedo mir, opustite upanje na boljše čase in pripravite se na hujše umiranje, kot ste ga bili vajeni dozdaj.

Pravijo, da vojna ne bo prej končana, dokler ne bo ena izmed bojujočih se strank popolnoma uničena.

David Lloyd George je slovesno izjavil, da zavezniški ne bodo prej odnehali, dokler ne bo uničen pruski militarizem.

Nemci pravijo, da ne bodo prej odnehali, dokler ne bo Anglija poražena. Uničiti nemški militarizem se pravi — uničiti nemški narod.

Nemčija in militarizem sta pojma, ki sta tako trdno zvezana, da si prvega brez drugega, oziroma, drugega brez prvega niti misliti ne moremo.

Uničiti Anglijo, e pravi uničiti — vse njene kolonije in jih odvzeti nadgospodstvo na morju.

Jasno je, da niti Nemčija niti Anglija ne bo dosegla svoga cilja.

Za vse evropske narode bo pa več kot dovolj, ker ga bosta poskušali doseči. Če so besede nemških odgovornih krogov resnične in če je vse res, kaj je govoril David L. George, se bosta obe borili do popolne izmučenosti in o-slablosti.

Pa ne samo dve, počasi se bo vsa Evropa razdelila v dva tabora, kajti tudi Danska, Švedska, Norveška, Nizozemska in Španska ne bodo dolgo časa mirovale.

In vsa Evropa se bo začela boriti za cilj, katerega bi lahko dosegla brez kapljice krvi — vsa Evropa se bo krala, stradala, umirala, samo in edino zato, da bo dosegla — mir.

Mir, ki so ga imele evropske države do sredi leta 1914, jim ni zadostoval.

Poiskale so si drugo sredstvo in z njim bodo povzročile, da vsled oslabelosti, pomanjkanja in stradanja ne bo mogel nikdo kaliti miru.

Nam se zdi, da so evropske države podobne čistemu človeku, ki samo zategadelj greši, da mu je mogoče iti k spovedi in pri spovedi dobiti odvezo.

Stavka.

V New Yorku so zastavkali uslužbenci cestnih, podcestnih in nadecestnih železnic.

Udeležba pri stavki je sorazmerno s številom uslužbencev kaj pičila, ne glede na številne stavkokaze, katere so importirali iz drugih krajev, posebno iz drugih vele-mest.

Stavka brez organizacije na tej ali oni strani je popolnoma nemogoča stvar.

Da pa je stavka železničarjev v New Yorku mrtvo-rojeno dete, je vzrok to, ker je bila organizacija sama se-le v povojih in ker je med železničarji v New Yorku sploh primanjkovalo samozavesti ter spoznaja moči, ki je združena v njih.

Stavka je takorekoč že danes končana.

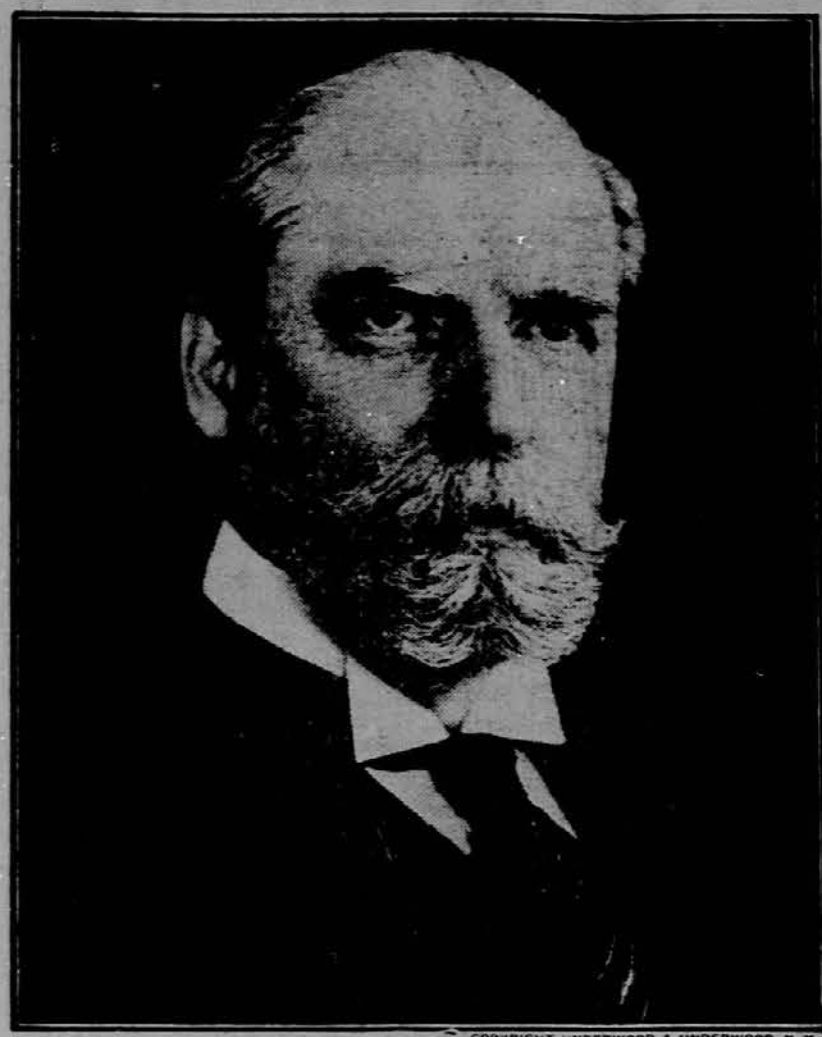
Delavstvo drugih organizacij, katero so vodstva železničarjev poklicala na pomoč, se ni namreč odzvalo temu pozivu ali že vsaj ne v številu, ki bi bilo potrebno, da se borbo uspešno izvede.

Stavka je vedno simptom ali znamenje nekake bole-zni v organizmu. Slučaj, da je ta boleost istinita, je upa-nje na uspešni konec stavke veliko.

Če pa je ta bolezen le zunanja ali namišljena, se lah-ko že vnaprej trdi, da se bo stavka izjalovila.

Organizatorji, ki so prišli organizirati newyorške železničarje, so imeli absolutno prav.

Organizacija delavstva je življenska potreba in pred vsem pri železničarjih, ker imajo nad vse odgovorno služ-bo, —

CHARLES E. HUGHES, REPUB LIKANSKI KANDIDAT ZA PRI-HODNJE PREDSEDNIŠKE VOLITVE.

Organizatorsko delo pa ne bi smelo biti v svojih pri-četkih obnem zvezano s splošno stavko, s katero bi bilo ohromljeno življenje drugega največjega mesta na svetu. Železnice in druga javna sredstva so tako-zvane utilitete ali stvari, brez katerih ne more občinski ali državni organizem obstajati.

Ako se hoče podvezati te žile odvodnice, od katerih je odvisno življenje tako velikanskega mesta, je to na-pad na splošnost, tudi na delavce, ne pa na železniške družbe ter posamezne magnate.

Vsled tega ni mogla stavka manjšega dela newyor-skih železničarjev računati na nikake ali vsaj precej del-jene simpatije od strani splošnega občinstva, med kate-riem zavzema delavstvo po številu najbolj odlično mesto.

Brez takozvanega javnega mnenja ter pritiska, pa je uspešen konec take stavke, če ne nemogoč, pa vsaj ze-lo dvomljiv.

In s tem je povedano tudi to, kar smo rekli v začetku, da je stavka newyorških železničarjev mrtvorjeno dete.

—k.

Karolyi proti oblasti kaj-zerja.

Londonška "Morning Post" je dobila od svojega posebnega po-ročevalca iz Budimpešte poročilo o govoru grofa Karolyi-ja, vodi-telja opozicije, v ogrskem parla-mentu, katerega je držal 20. sep-tembra.

On je odločno protestiral proti nemškemu kajzerju, ki ima tako-rekoč popolno oblast nad vsemi vladami centralnih držav, zlasti pa še nad avstro-ogrsko.

Ministrski predsednik grof Ti-sza je vse sile napel, da bi prepre-čil, da ne bi prišel ta govor v jav-nost.

Karolyi je rekel:

"Ako se bo ta vojna končala neodločno in ako se bo potem boj zdaj vojskujočih se držav na-daljeval na političnem polju, nam ne dajo naši zunanji politiki no-bene garancije, da se jim bo mo-goče uspešno vdeležiti tega boja."

"Informacije, ki sem jih dobil iz zanesljivih virov, se glase, da nemški cesar ni postal vojni go-spod samo čez svojo državo, tem-več tudi čez Avstro-Ogrsko, Bol-garijo in Turčijo. Jaz vem, da je zdaj višje poveljstvo v rokah nem-škega cesarja", je rekel.

"To je najbolj nevarna igra, kar smo jih kdaj igrali. To je zelo nevarno, ko smo izročili nemške-mu cesarju vse moči, in kot tak lahko, kadarkoli se mu zljubi, na-redi mir in tudi lahko odločuje v drugih važnih zadevah zaveznikov Nemčije, kajti mi smo izročili zdaj Nemčiji popolnoma vse moči, ki smo jih imeli kot samovladne države, in izročili smo jih pa ta-krat, ko so prišle iz rok našega kralja, ki je prisegel, da jih bo ob-držal."

Grof Karolyi je istotako napa-dal avstrijski generalni štab.

Grof Tisza mu je odgovoril, da se je zdaj višje poveljstvo prepu-stilo Nemčiji iz vzroka, ki je raz-viden, ako se ozre na vojaški po-ložaj.

Nadaljeval je: "Sitnacija je taka, da smo izročili našo edino trdnjavo in našo neodvisnost tuji sili."

Grof Polonyi, bivši justični mi-nister, je istotako napadal gene-ralni štab in zahteval, da se drža avstrijskega guvernerja ministra

Butiana edgovornega za vse polo-mne v sedajni vojni. Napadal je pa istotako avstrijskega vojnega mi-nistra, ki je — kot pravi Polonyi — vedno kazal sovražstvo do O-grov in ogrskega parlamenta.

Poslanec Ugrov je nasprotoval, da se je dalo grofu Czernim, biv-semu avstrijskemu vladnemu za-stopniku v Bukarešti, dekoracijo, češ, da je on navaden izdajalec svoje domovine.

"On zasluži vrv!" je zaklical.

"Da, vrv, dalo se mu je pa odli-kovanje."

Par novic iz domovine.**Hotel Union za bolnišnico.**

"Slovenski Narod" v Ljubljani poroča: Vlada se pogaja z lastni-štvom hotela "Union" v Ljublja-ni, da pride v vojaško upravo in bo služil kot rezervna bolnišnica.

Ogenj v Kamniku.

"Slovenski Narod" dne 1. avg. poroča: Sredi mesta Kamnika je prišlo 30. julija goreti. Kako se je ugašlo, ni znano. Domača in okoliške požarne brambе so pri-hitele na lice mesta in ogenj se je posrečilo tekom šestih ur omejit. Iskre je nosil veter tja gori proti smodnišnici. Nevarnost je bila ve-lika. Oddelek požarne brambе iz Ljubljane je hitel v Kamnik, ven-dar ni stopil v akcijo.

Rekvizicija zvonov.

Vlada je odredila, da se rekvi-rira za vojne namene polovica vseh cerkvenih zvonov na Hrvat-skem in v Slavoniji. V Zagrebu so vzeli iz mestnih cerkev 31 zvonov v skupni teži 13.742 kilogramov, v Varaždinu 11 zvonov in v Ze-munu 9 zvonov. Po celim Hrvat-skem je zaplenjenih 186 cerkvam 1167 zvonov v skupni teži 214 ti-soč 890 kilogramov.

Angleški parnik potopljen.

London, Anglija, 27. septembra. Angleški parnik "Bronwen", 4250 ton, je bil potopljen, kot po-roča Lloyd.

Polet nad Essen.

Berlin, Nemčija, 25. septembra. Prekmorski poročevalni urad je sporočil, da ni sovražni polet na Essen imel nobenega uspeha,

Gerard pride domov radi vojevanja s submarini.

Newyorški "World" je dobil od svojega posebnega dopisnika iz Kodanija, odkoder je te dni od-potoval ameriški poslanik za Nem-čijo, James Gerard, brzojavko, datirano od 28. septembra, v ka-teri pravi, da se poslanik zato vra-ča v Združene države, da se bo z vlado v Washingtonu posveto-val glede ameriško-nemške politi-ke, kajti nevarnost postaja vedno večja, da bo Nemčija pričela zo-pet z vojevanjem s podmorskimi čolni, kajti gibanje v Nemčiji je tako, da se vlada ne bo mogla dol-gov vstavljati.

V Berlinu se govori, da je Ge-rard zato zapustil svoje mesto, da bo v Washingtonu dosegel, ako mu bo mogoče, da bodo sedajne prijateljske razmere med Nem-čijo in Ameriko v vsakem slučaju še nadalje obstojale.

Mr. Gerardov položaj je bil v Berlinu zelo težak, namreč vsled protiameriškega duha v nemški javnosti, in sicer raditega, ker pravijo, da je Gerard strog zago-vornik Mr. Wilsonove politike glede nemškega vojevanja s pod-morskimi čolni.

Mr. Gerard ni bil popularen, kar se tiče nemških mas, pač pa je užival vse spoštovanje med nemškimi misleci, kakor tudi ma-lone v vseh vladnih krogih, kljub temu, da se niso nekateri strinjali z njegovimi nazori.

Dopisnik omenjenega newyor-skega lista pravi, da po njego-vem mnenju, kolikor je mogel iz-prevideti v Berlinu, ni bil Gerard niti promenski niti prozaveziški poslanik, temveč strogo proameri-ški.

Nek višji nemški državni urad-nik je dal temu zastopniku new-yorskega časnika izjavo, da ni niti nemško, niti ameriško časo-pisje dovolj pohvalilo Mr. Gerar-da za njegov trud, ki ga je imel, da je mogel predsednik Wilson uspešno rešiti submarinske za-pletitaje.

Njegovo delo pri tem, da je Nemčija sprejela ameriški noti-glede "Sussex" in "Lusitani-je", je bilo, da je pripravil slede-če nemške diplomate, da so se udali: Bethmanna-Hollwege, Ja-gova in Zimmermanna; in da je šel v glavni stan, kjer je imel dva dni posvetovanje s kajzerjem in drugimi vojaškimi dostojan-stveniki, ki so vstrajali na tem, da se vojevanje s submarini na-daljuje.

To so bili njegovi poskusi in u-spehi. Kaj več boš zvedela, ko bo-mo kdaj skupaj, ako bomo! Dru-gih posebnih novic Ti nimam spo-ročiti, le to, da so tudi sledeči "notri". Premede, Nagart, Liko-zarjev Janček in še nekaj drugih. Dalje, da je velika draginja...

KAKI IZBORNI LINIMENT

ima veliko število uporab v vsaki hiši. Nikoli ne poteče dan ne da bi ga kaki član imel pri-liko rabiti.

Severa's Gothard Oil

(Severovo Gothardsko Olje) je taki liniment ter se že rabi preteklih 35 let. Izkazal je svojo vrednost pri zdravljenju

REVMATIZMA, NEURALGIE, IZVINJENJ, OTOKLJAJEV, OTEKLIN, OTEKLIH ŽLEZ, OKORELIH SKLEPOV IN MIŠIC, KRČEV, BOLEČIN IN BOLESTI.

Cena 25 in 50 centov.

Čitajte sledeče pismo: "Severovo Gothardsko Olje se je izkazalo zelo uspešno. Moja žena je imela hude bolečine v nogah tedaj po razbijanju Severovega Gothardskega Olja so bolečine postale manj hude in ko je porabila pol steklenice, so bolečine popolnoma izginile."

John Mikulastik, Rfd. No. 1, Box 96, Iron Mountain, Mich.

Kupite Severovo Pripravko v lekarnah. Ako jih ne morete dobiti, naročite jih od nas. Zavrnite nadomestive.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.**Pismo iz stare domovine.**

Rojakinja ga. Marija Oblak iz Chicago, Ill., nam je poslala na razpolago sledeče pismo:

Milje pri Senčurju pri Kranju, 27. julija 1916.

Nraga sestra:—

...Vprašaj zame in za Fran-celja. Sporočam Ti, da sva obe "notri" France je zdaj na fronti in se bije z Italijani; kaj je žnjim, se nič ne ve, ne vemo, ali je zdrav in živ, kajti že dolgo ni pi-sal. Jaz sem zdaj na dopustu za dvajset dni. Bil sem že povsod, na vseh frontah, v Galiciji in ob So-či. Bil sem že dvakrat ranjen. Do-zdaj sem bil v bolnici pet mesecev, kjer sem se zdravil. Kmalu bom moral zopet na fronto. Fran-celj je bil dozdaj vedno na straži, zdaj so ga pa porinili na fronto. Jaz sem šel "notri" 15. marca 1915. Franceelj pa dva meseca po-znej. Kaj več boš zvedela, ko bo-mo kdaj skupaj, ako bomo! Dru-gih posebnih novic Ti nimam spo-ročiti, le to, da so tudi sledeči "notri". Premede, Nagart, Liko-zarjev Janček in še nekaj drugih. Dalje, da je velika draginja...

Tvoj brat,

Alois Karun,

e. k. 17. pešpolk, 1. stot.,

Gor. Stajersko. Judenburg.

(30-9-2-10)

Iščem JOHNA STAREMŠEK, do-ma iz Spitalca na Gorenjskem. Pred dvema letoma se je naha-jal v Pittsburghu, Kansas. Pro-sim enjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi na-znači, ali naj se pa sam oglasi na moj naslov: Sebastian Slap-nik, 951 E. 63. St., Cleveland, Ohio. (30-9-5-10)

Kje je ANTON MLAKAR, doma iz Poljan pri Ložu? Za njegov naslov bi rad zvedel: Andrej Kordiš (podomače Hosta, tudi iz Poljan), R. F. D. 1, Box 35, Newberry, Mich. (30-9-3-10)

Važno za priseljence!

Državni delavski department Združenih držav je odprl svoj urad na 240 E. 79. St., med 2. in 3. Ave. v New Yorku. Urad je odprt vsak dan od osmih dopol-ne do osmih zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od desete ure do-poldne pa do popoldne.

Namen tega urada je, nuditi naseljenecem nasvet, pouk in po-moč, in sicer vse brezplačno.

Ta urad je obenem tudi posre-dovalnica za delo in deluje spo-znavno in v zvezi z delavskim departmentom Združenih držav.

Za storjene usluge ni treba pla-čevati nikakih pristojbin.

Pišite ali pa pridite osebno!

Petsto brivcev je zastavkalo.

V Brooklynu, N. Y., je zastav-kalo petsto brivcev, ker niso nji-hovi delodajalci držali pogodb, katero se je sklenilo po zadnji stavki.

"KRACKERJEV" BRINJEVEC

je najstarejše in od zdravnikov pripozevano kot najboljšo sredstvo proti notranjim boleznim

Cena za "BRINJEVEC" je: 6 steklenic \$ 6.50 12 steklenic 13.00

V ZALOGI IMAMO

tuji čisti domači TROPINJEVEC in SLIVOV-KA kuhana v naši lastni destilaciji!

Nasle cene so sledeče:

Tropinjevec per gal. \$2.25, \$2.50, \$2.75 in \$3.00

Slivovitz per gal.\$2.75 — \$3.00

Tropinjevec zaboj\$ 9.00

Slivovitz zaboj\$13.00

"66" Rye Whiskey 5 V¹/₂ star, zaboj\$11.00

Rudeča Ohio vina per gal. 55c, 60c, 75c.

Catawba in Delaware per gal. 75c.—80c.

Za 5 in 10 gal. posodo računamo \$1.00, za 25 gal. \$2.00, za večja naročila je sed zastoj.

Naročilo naj se priloži denar ali Money Order in natančni naslov. Za priložnost pišite jasno.

The Ohio Brandy Distilling Co.

6102-04 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O

Slovensko katoliško

podp. društvo

sveto Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pensilvaniji

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95 Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHER, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 637, Forest City, Pa.
Poveljnik: JOSEF ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI IZRAVNIKI:

Dr. MARTIN IVKO, 800 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAZ PODVASNIK, 6325 Station St. E. E., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7718 Insler Ave., Cleveland, Ohio.

POROČNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. poročnik: MARTIN STOPANIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. poročnik: MIHAEL KLOPČIČ, 628 Dawson Ave., E. F. D. 1, Grandfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, E. F. D. No. 2 Box 11 1/2, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisni naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 197, Forest City, Pa.

Družinsko glasilo: "GLAS NARODA".

Položaj Nemčije.

Ko se nadaljuje groza svetovna vojna že v tretje leto, imamo pred seboj dejstvo, katerega se ne da ovréti. Nihče ne more dati podatkov, s katerimi bi dokazal, da je Nemčija dobila to vojno, pač pa lahko vsak človek, ki ve v kakšnem položaju je Nemčija, ki ve v kakem položaju se danes nahajajo zavezniški, ki je vsaj nekoliko zasledoval svetovno klanje, položaj podatke, ki so popolni dokazi, da se Nemčija bliža svoji popolni porazi, kljub temu, da se še vedno bori na tujih tleh. Vsakemu, tudi najmanj večjemu vojaškemu očesu je to takoj jasno.

O čemer zdaj vojaški strokovnjaki in kritiki debatirajo, je to, kdaj se bo vojna končala, koliko časa bodo še boji trajali, ne menijo se pač več o kakih dvomih glede izida vojne.

Včasih se je še kak nemški kritik oglašil in rekel, da je Nemčija zmaga zagotovljena, takih kritik danes ni več. Nemški prine piše, da se bo vojna končala brez odločitve. S tem priznava, da ne bo Nemčija zmaga. Nemška vlada je pustila, da je bil ta članek natiskan, mogoče je bil spisan in natiskan na njeno lastno željo. Ako se pa pomisli, da Nemec priznava, da Nemčija ne bo zmaga, da bo vojna neodločena, no, potem se lahko kaj hujšega pričakujemo, kar bo morala Nemčija prenesti.

Ako gre kdo nekoliko nazaj in pregleda zgodovino zadnjih dveh krvavih let in pričetka tretjega leta, ki je istotako krvavo kot prve dve leti, vidi, da sta bila distinkta, da je eden ravnanje napočil. Ta zadnji distinkt je jasen in brez vsakih zapletenih okoliščin.

Prvi veliki dogodek je bil, ko je država s petinšestdesetimi milijoni ljudi z drugo državo kot zavezniško s petdesetimi milijoni napravila gotovostni poskus uničiti vojaške naprave treh narodov, katerih skupno prebivalstvo je bilo šteto nad 215.000.000 v Evropi samo, poleg tega so pa imele te države skoraj neizčrpne zaloge človeškega materiala v drugih delih sveta. Nemčija, ki je bila pripravljena z velikansko in dobro organizirano vojsko do zadnje gumba je sklenila s pomočjo Avstrije, ki je bila tudi militaristična kot ona, streti vojaško moč svojih sosednjih držav, predno bi se mogle te pripraviti.

Nemčija se je odločila, ne ozira se na druge, imela je neprekosljivo artilerijo, velikanske zaloge orožja in streljiva ter sploh vsega, in vdarila je. Njen veliki generalni štab je mislil, da bo strl Francijo do takrat, ko ne bo imela Anglija še nobene prave armade. — Nemčija je mislila, da bo Avstrija zmagovala držati Rusje nazaj dokler ne bo na gotova s Francijo.

Nemška usoda se je zapečatila pri Marni, ko so Francozi dobili odločilno bitko. Po bitki pri Marni Nemcem ni bilo mogoče obnoviti pohoda proti Parizu. Poleg tega so morali pa iti proti Rusiji, ki doba, doba, v kateri se je morala

je pričela nekaj takega počenjati, kot bi hotela podjarmiti velik del Avstrije. Tako popolna je bila takrat ruska zmaga nad Avstrijo, da ni bilo Nemčiji več kot šele konec aprila mogoče dobiti vse avstrijsko ozemlje nazaj, in to le vsled vzroka, ker niso bili Rusi pripravljeni.

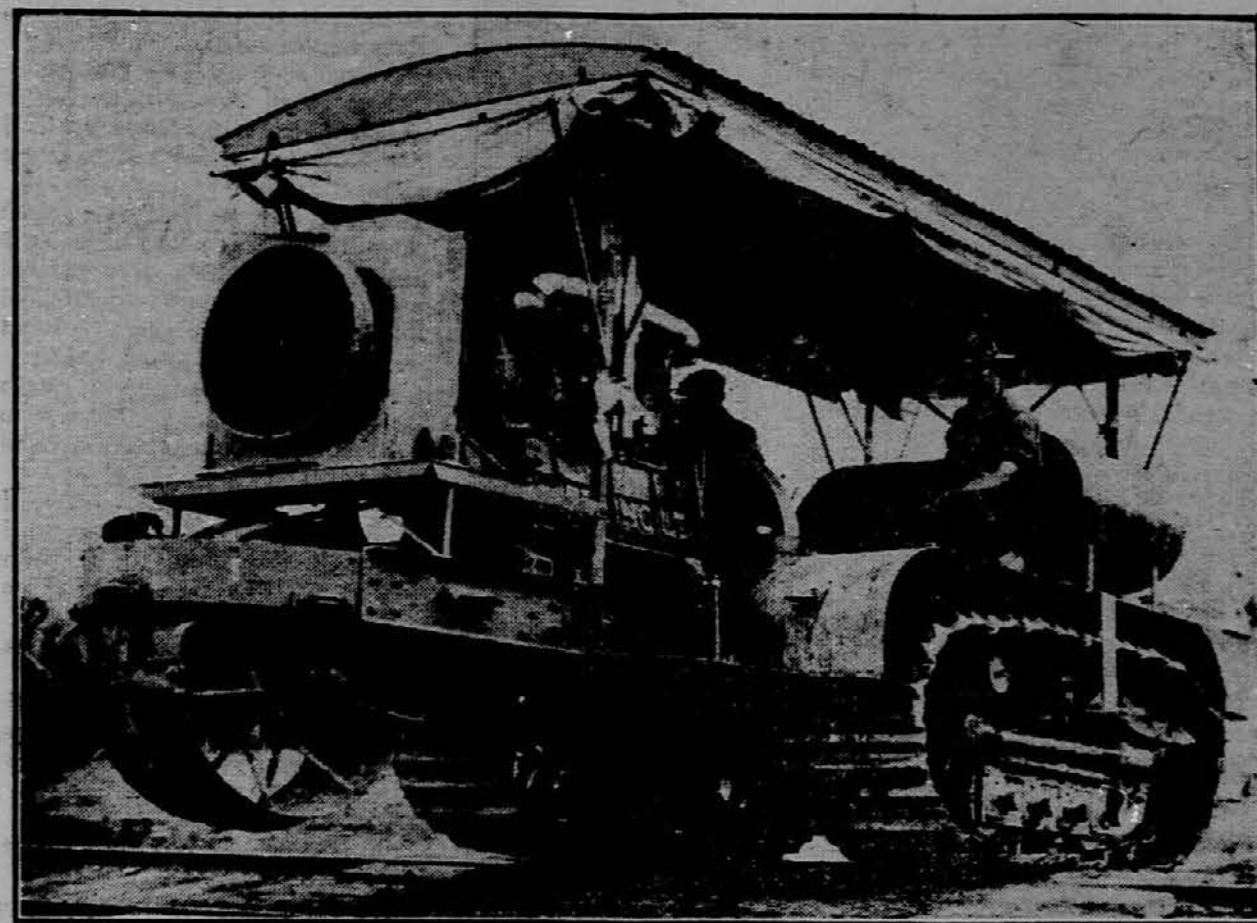
Na Zahodu je izgledalo slabo. — Vlaki, ki so imeli napis "Nach Paris" so stali še vedno na berlinski postaji in čakali novice. Nemške armade, ki so še ostale na Zahodu, so počivale, medtem so se pa angleške in francoske armade zadaj za svojo fronto organizirale in pripravljale. Pred dvema letoma, ko je Nemčija navahala na Francijo, je imela Anglija komaj 150.000 sposobnih vojakov na kontinentu. Zdaj je nekoliko drugače, zdaj angleška in francoska artilerija nadkriljuje nemško in zavezniški na zahodni fronti imajo na razpolago boljše in bolj učinkovito municijo.

Nemčija je bila pogorela na Zahodu, avstrijski polom ji je prekril računi glede Rusov. Treba je bilo novih načrtov. Treba je bilo navahati na Rusijo in na zahodni fronti pa držati nazaj francoske in angleške čete. Rusijo je treba stolci, premagati, spraviti iz vojne — si je mislila Nemčija — potem morajo pa skupno z Avstrijo planiti na Zahod, kjer je moj cilj. Te račune bi se bilo lahko izpeljati, dokler se nista pripravile Francija in Anglija.

Nemški vojaški uspehi so v Rusiji doživeli velikanske trijumfe, kot dozdaj še nobena druga armada. Toda nemškemu generalnemu štabu je pričelo pa vedno bolj pred očmi plesati, ko je študiral svoje izdelane načrte.

Nemčiji se je docela ponesrečilo spraviti Rusijo iz vojne, nakar je šla še Turku na pomoč in mu tako pomagala rešiti Dardanele. To je storila s tem, da je dobila veliko diplomatsko zmago na Balkanu, namreč, da si ji je posrečilo rekrutirati Bolgarijo na svojo stran, kar je pa povzročilo, da se je Nemčija zopet zakasnila v nameravanem navalu na Zahod, kjer so jo pričakovali preplašeni Francozi in Angličani v svojih luknjah. Ni ji bilo prej mogoče pričeti z ofenzivo na zahodni fronti kot tšle v februarju, 1916. Takrat je upala, da spravila Francijo iz vojne, namreč s tem, da bo strla moralo njene vojske in sploh njenega prebivalstva. S Francijo je imela namen storiti isto kot z Rusijo leta 1915. Imela je isti neuspeh.

Marne je zapečatila nemško usodo z enim pečatom. Verdun jo je pa še z drugim, medtem ko so prvega se Rusi dobro pritrčili. Z verdunsko kampanjo se je končala prva doba svetovne vojne. Pri Verdunu je nemški prestolonaslednik izgubil pol milijona ljudi, toda ni se mu posrečilo streti Francije, ni se mu posrečilo potlačiti francoske visoke morale, niti toliko se mu ni s temi žrtvami posrečilo, da bi vzletelo iz vojaškega stališča brezpomembno mesto — Verdun. S pomembnim pri Verdunu je prišla druga doba, doba, v kateri se je morala

COPYRIGHT UNDERWOOD & UNDERWOOD, N. Y.

AMERIŠKI TRAKTOR, PO ČEGAR VZORCU SO NAREJENI A NGL. OKLOPNI AVTOMOBILI.

Nemčija pričeti brapiti. Medtem, ko se je nemški kronprinč trudil in mučil, — ne on, ampak milijon nemške vojske, — da bi zavzel višine ob reki Mespe, so pričeli Rusi, na čelu z Brusilovom, ofenzivo, ki je drobila avstrijske armade in ostanke potisnila v Karpate in pred Lvov.

Nemčija je prišla zdaj na stališče čolnarja, ki poskuša svoj čoln zapeljati k obali, toda ga valovi odganjajo. To je danes položaj Nemčije, klub vsem njenim velikanskim uspehom.

Od 1. avgusta 1914 so se časi spremenili. Zdaj imajo zavezniški na svoji strani Rumunijo in Lahe, katerih je skupaj 42.000.000, poleg tega se pa angleške kolonije odzivljajo z velikimi armadami in jih pošiljajo na evropska bojišča.

Ravnokar se poroča, da ima zdaj Kanada več rekrutov na razpolago kot jih je nameravala vzeti, za kolikor je izlala razglasov. Pomoč, katero sta Nemčija in Avstrija dobili od Turčije in Bolgarije je tako malenkostna, da ne pride v poštev, ako se pomisli, v kolikšni premoči so zavezniški.

Angleška morska moč se je tekom te vojne pokazala močnejša kot je kdo pričakoval, niti Nemci ja se ni nadejala, da bo Anglija zmagovala kaj takega storiti. Nemci ja je zaprta od vseh strani in zdaj so jo pričeli pa še oblegati na vseh frontah, vsled česar je njen položaj nadvse kritičen, kljub temu da se bori na tujih zemlji.

Ruski naval v juniju je bil tretji veliki dogodek v svetovni vojni takrat so pričeli, še Francozi in Angličani na sommskem bojišču v drijati. Lahki so imeli toliko uspeha, da so vzeli Gorico (katere pa ne bodo dolgo imeli), zavezniški se pričeli z aktivnostmi na Balkanu in Rumunija se je pridružila. Nemčija je zdaj povsod v defenzivi, trba je zdaj le še počakati, da bi zavezniškemu močnejši zadati nemški vojaški sili toliko udarecev, da bi prišel nanjo poraz. Kdaj se bo to zgodilo, ne more danes še nihče odgovoriti, nihče ne vrjame, da se bo to v kratkem času izvršilo in da bodo pri tem zavezniški poceni skoz prišli.

Ni gotovo, da bodo odločevali v sedanjih vojni kazoni in submarni, Zepelini, in drugi taki stroji, ki jih ima Nemčija, ki jih imajo zavezniški na razpolago, da pošilja jo smrtna svojega sovražnika, tem več popolnoma lahko se pričakuje, da bo odločevalo tudi razpoloženje ali duh narodov, ki se bijejo. Zmaga zadnjih mesecev so prepričale Angličane, Francoze, Ruse in druge zavezniške, da je njihov končni trijumf zagotovljen. V zgodovini vidimo, da sta dala Napoleonova poraza pri Moskvi in pri Lipskem njegovim sovražnikom povod, da niso samo mislili, da je mogoče, da bo Napoleon premagan, temveč so bili dosela prepričani, in to jim je pomagalo.

Leta 1813 je vstopila Avstrija v vojno zoper Napoleona, in sicer ravno v takih okoliščinah in s takim namenom kot je letos Rumunija stopila na stran zavezniških, kajti Avstrija je videla, da Napoleonovo zmagovalje pojenjuje in da bo dobro zano, ako se pridruži njegovim sovražnikom, da bo tako žela sad zmage nad slavim Francozom.

Pomniti je treba, da se je Nemčija s slabotnim zaveznikom podstopila podjarmiti celo Evropo in pri tem je bila popolnoma sigurna svoje zmage, namreč — osirala se

PORTUGALSKA KRALJICA AMELIJA.

je na svojo organizacijo. Ona je bila prepričana, da lahko v tistem trenutku, ko je bila namenjena narediti vojno, začene na bojni polje veliko več vojaštva kot vsi njeni sovražniki. In posrečilo si ji je to storiti, namreč, da je vrgla na bojni polje večjo vojaško moč kot zavezniški, kljub temu, da je bila v premoči, je doživela poraz pri Marai. Posrečilo se ji istotako ni streti Rusijo. Da je temu tako, je danes zapisano na vzhodni fronti.

Končno, ko je še vedno mislila, da je premoči njena, se je vrgla nad Verdun. Zopet polom! Današnja situacija Nemčije je ista kot je bila leta 1813 Napoleonova, in kot je bila leta 1864 ameriške Konfederacije v državljanski vojni. Stevilo, bogastvo, kontrola čez morje, in najpotrebnejše, — prepričanje in pričakovanje zmage — je na strani njenih sovražnikov. V treh desetih zavezniški se ni so ničesar posebej, kar bi moglo dati upanje, da bi bilo konec vojne do prihodnjega poletja. Evropa je bila Napoleonova deset let, pri tem je pa velikokrat doživela take poraze, kakršni niso poznani današnjim zaveznikom.

Nemčija danes drži najbogatejšo francoske pokrajine, iz katerih črpa življensko moč za svoje armade. Ako ne bi imela tistih železnih rudnikov, bi Nemčiji ne bilo mogoče obdržati niti koščka zemlje na Balkanu in v Rusiji.

Situacija je popolnoma jasna. — Nemčija je imela izvrstno prilžnost, toda usoda je hotela, da se ji poskus ni posrečil.

Malo jih je, ki pričakujejo mir pred letom 1918, ako bo odločeval samo top in ne ljudsko razpoloženje.

Pariz in drugih evropskih mestih, narejen iz ameriške moke, cenejši kot je v Ameriki.

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašeni pobirati naročnine za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle.

Jenny Lind, Ark. in okolice: Mihail
San Francisco, Cal.: Jakob Lovina.
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Cullig, Frank
Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolice: Louis C.
tello.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Woodward, Ia. in okolice: Luka
Podbregar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbl.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Dodge, Ill.: Dan. Badovinac.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Za
tel in Frank Bamblich.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Nokomis, Ill. in okolice: Math. Gas
shek.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Cherokee, Kans.: Frank Režanik.
Ogleth, Ill.: Matt. Hribernik.
Waukegan, Ill. in okolice: Fr. Pet
kovšek in Math. Ogrin.
Columbus, Kans.: Joe Knafeč.
Franklin, Kans.: Frank Leskovec.
Frontenac, Kans. in okolice: Frank
Kern in Rok Firm.
Kansas City, Kans.: Peter Schneller.
Mineral, Kans.: John Stac.
Hinge, Kans.: Mike Pencik.
Kittanning, Md. in okolice: Frank
Vodopivec.
Calumet, Mich. in okolice: Pavel
Shalta, M. F. Kobe in Martin Rada.
Manistigoe, Mich. in okolice: Frank
Kotidan.
So. Range, Mich. in okolice: M. U
Likovich.
Chisholm, Minn.: K. Zgonc in Jakob
Petrich.
Duluth, Minn.: Joseph Sharanov.
Ely, Minn. in okolice: Ivan Goube.
Joa. J. Pesbel in Louis M. Perušek.
Eveloth, Minn.: Jurij Kotan.
Louis Balant.
Gilbert, Minn. in okolice: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Poube.
Kittville, Minn. in okolice: Joe Ada
nich.
Nashwanak, Minn.: Geo. Maurin.
New Detroit, Minn.: John Jurin.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Minn., Mont.: Gregor Zoben.

Great Falls, Mont.: Math. Urich.
Red Lodge, Mont.: Joseph Jera.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.
Barberton, O. in okolice: Math. Kra
mar.
Bridgeport, O.: Frank Hočevan.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J
Marinčič, Chas. Karlinger, Jakob Ros
nik, John Prostor in Frank Meh.
Lorain, O. in okolice: J. Kumaš in
Niles, Ohio: Frank Kogovšek.
Youngstown, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakša.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pietersšek.
Bradock, Pa.: Ivan Germ.
Bardine, Pa. in okolice: John Dem
sar.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Cecil, Pa. in okolice: Mike Kočevan.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk in Vio
Rovanšek.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Broughton, Pa. in okolice: A. Dem
sar.
Darragh, Pa.: Dragutin Slavč.
Dunlo, Pa. in okolice: Joseph Subor
Export, Pa.: Frank Trebetz.
Forest City, Pa.: K. Zalar in Fran
Leben in Math. Kamin.

Farell, Pa.: Anton Valentincič.
Greensburg, Pa. in okolice: Frank
Novak.
Irvin, Pa. in okolice: Fr. Demšar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenia in
John Polanc.
Luzerne, Pa. in okolice: Anton O
solnik.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schulta.
Moon Run, Pa.: Frank Maček.
Pittsburgh, Pa. in okolice: Z. Jakša.
I. Podvasnik, I. Magister in U. it Ja
kobčeh.
South Bethlehem, Pa.: Jernej Ko
privek.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerč.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Fr. Šeme in J. Peter
nel.
Tooele, Utah: Anton Palčič.
Winterquarters, Utah: L. Blažič.
Black Diamond, Wash.: G. J. Po
renta.
Davis, W. Va. in okolice: J. Brosich.
Thomas, W. Va. in okolice: Frank
Kocijan in A. Korenčan.
Kenosha, Wis.: Aleksander Pezdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnia in
Aug. Collander.
Sheboygan, Wis.: Heronim Svetlin in
Martin Kos in John Stampfel.
West Allis, Wis.: Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin. Vol
Šteflich in Valentin Mercias.

Pozor rojaki!

Ravnokar je dotiskana velevažna in velezanimiva sloven
ska knjiga:

SLOVENIJA VSTANI!

izpod peresa Dr. Nike Zupaniča.

Knjiga govori o sedanjih nalogi in bodoči vsodi slo
venskega naroda.

Pet tisoč izvodov je bilo poslanih našim vjetnikom v
Rusijo, pet tisoč jih je na razpolago ameriškim Sloven
cem.

Rojaki, sezite po najzanimivejši slovenski knjigi, ki
je bila kdaj tiskana v Ameriki!

Stane samo 50 ct. in se dobi pri:

Dr. N. Zupaniču,

1369 E. 40 St.

Cleveland, Ohio.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Abecednik nemški	—25	Življenja trnjeva pot	—50
Ahnov nemškoangleški tol mač, vezan	—50	Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—75
Serilo drugo, vezano	—40	Z slikami mesta New Yorka	—25
Cerkvena zgodovina	—70		
Hitri računar	—40		
Poljedelstvo	—50		
Poljni nauk o čebelar stvu, vezan	\$1.00		
Postrežba bolnikom	—20		
Sadjejeva v pogovorih	—25		
Slov.-angleški in angl. slov. slovar	—50		
Slov.-angl. in angl.-slov. var	1.50		
Trina uš in trtoreja	—40		
Umna živinoreja	—50		
Umni kmetovalce	—50		
Veliki slovensko-angleški tolmač	\$2.00		

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE
KNJIGE:

Doli z orožjem I	—50	Zdrženih držav mali	—10
Božični darovi	—15	veliki	—25
Hubad, pripovedke, 1. in 2.	—20	Astrijsko-Italijanska vojna	—18
svezek po	—20	mapa	—15
Ilustrovani vodnik po Go renjakem	—20	Balkanskih držav	—15
Leban, 100 beril	—20	Evrope	—15
Mesija, 1. in 2. svezek	—80	Evrope, vezan	—50
Na različnih potih	—20	Vojna stenska mapa	\$1.50
O jetiki	—15	Veliki atlas	—20
Odvetniška tarifa	—30	Zemljevidi: New York, Co lorado, Illinois, Kansas,	
Prigovori, prilike, reki	—25	Montana, Ohio, Pennsyl vania, Minnesota, Wis consin, Wyoming in West	
Titanik	—30	Virginia in vseh drugih	
Trojka, povest	—50	držav po	—25
Vojna na Balkanu, 13. svez.	\$1.85	Avstro-Ogrske mali	—10
Zgodovina c. in k. pešpolka	—50	veliki vezan	—50
št. 17 s slikami	—30	Celi svet	—20
Zgodba o povišanju	—30	Velika stenska mapa U. S.	
Zgodovina slov. naroda 6.	—40	na drugi strani pa celi	
svezek	—30	svet	\$1.50

OPOMBA: Narodilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v go
tovini, poštini naknami, ali pošti in manj. Poština je pri vsaki
knjigi 10 ct.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Incorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 607 Cherry Way, St. Paul, Minn.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Logan, Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Knjupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salda, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN IVEO, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

JAMES KUNICH, 421 — 7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308 — 6th St., Rock Springs, Wyo.

C. J. POBENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, Stev. 2, Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, Stev. 2, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovencev, Stev. 114, Ely, Minn.

Vel dopisi, tikačji se uradni sved, kakor tudi denarni potrditve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

Kobilice.

Zgodovinska slika iz leta 1672.

Spisal Ksaver Meško.

I. — Ata, dragi ata, ne hodi danes!

Kratek, srečen smehljaj je šinil čez suho, trdo lice žida Izaka Rosenzweiga, kakor ko sine tople solnični žarek čez pusto, zapuščen plan. Zadovoljno si je pogladil dolgo brado, ob robih že belo cvetočo.

Nalanko se je skušal oprstiti tople roke, ki mu jo je ovijala okrog vrata hčerka Rahela, polna otroškovega ljubezni in polna tesne skrbi. In mehko, da je zvenela iz slednje besede srčnega zadovoljstva nad ljubeznijo hčerke, se je branil:

— Bog, kaj je to, kar spet govori ta otrok! Ne hodi! Tudi Hagara, rajna tvoja mati, je vedno mledovala in branila: Ne hodi! Ljudje sumijo, da imaš denar. — Kaj, ko bi te napadli in umorili? O Bog Abrahamov, te ženske! Ali mislite, da padajo dolarji in cekini z neba kakor dež in sneg?

— Vem, dragi ata, kako skrbis za me. In tako sem ti hvaležna!

Ljubice mu je pogladila z malo roko kodraste, že tudi nekoliko osivle lase.

— A veš, danes mi je tako čudno tesno pri srcu. Imela sem tako nenavadna sanje.

Izak se je dobrodušno nasmehnil.

— O Bog mojih očetov! Zaradi sanj takega otroka pa naj vendar ne presedim ves teden doma?

— Ne, ne, ata! A ko vsaj danes ne bi šel!

— Pa kaj se ti je sanjalo, moj otrok? Povej!

— Kaj? — Počaj!

Deklica, morda osemnajstletna, kipeča ekstatične, orientalske krasote, je uprla velike, kakor črna dijamant goreče oči mimo njega, tja skozi praznino sobe proti oknu. Zastrmel je dol po ptujskem polju, obitem z mladim, veselim žarom jutranjega solnca, vsega svežega in blestečega.

Bilo je, kakor bi iskala spodaj po polju spomine, težke in vendar naglo odbege. Med napol zaprtimi očmi se ji je začrtala v celoti mehka, ljubka gubica, ko je naporno tuhtala in se trudila, da bi si oživila kolikor mogoče jasno in resnično čudne prikazni minule noči.

— Veš, ata, bile so hude, mučne sanje. Zdelo se mi je nekako, da te vidim, kako se pelješ po cesti čez polje, edin voznik, edino živo bitje daleč naokoli. Nenadoma se utrga z višave temen oblak, tik nad teboj. Pada in pada, s čudovito naglico. Hočem te poklicati, da najhitite, ker ti grozi nevarnost, smrt. A ne morem izpregovoriti: vsa kri mi je zledenela v žilah, od strahu; ne morem ne za-

klicati, ne se ganiti, da bi hitela na pomoč. Že je prepozno: oblak se je povezal na tebe, pokopal te pod seboj. — Ubil mi je ataka! — pomislil v strašni grozi in se zbudil. Vsa sem se tresla od strahu.

Oče je zmajeval s kodrasto glavico.

— Mlada si, Rahela, otrok moj. In preroka Ezechiela si brala snovi in čuda, ki mu jih je dal gledati Jahve. Zato si sanjala tako čudne reči.

Pomislijal je, narahlo se smehljaj. Molčala je tudi hči, a vsa resna, zatopljena v težke in mučne misli.

— Čudež bi bil to, Rahela. A Bog naših očetov ni več radodaren s čudeži. Veruj, deže, prazne so bile te sanje.

— Ko bi res bile prazne! A tako tesno mi je pri srcu! Ko bi vzel vsaj hlepa s seboj, ata! — Bolj varen vendar si.

— Čemu? Saj bom pred večerom doma. In čemu naj hlepe leparim? Ob tako lepem dnevu!

Tudi Izak je pogledal skozi okno. Kamor je še vedno strmela Rahela, je tudi on zastrmel, dol po širnem polju, ki je bilo pod mestom razgrnjeno kakor velika pisana karta. Kakor neskončna reka, segajoča od Slovenskih gor do Haloz, se je valovilo po polju zlato jutranjega solnca.

— En dan ne bi bilo zamu-dil, — je potihlo pripomnila Rahela, kakor bi še vedno sanjala in gledala neznane prikazni.

— Ne da bi zamudil! O Bog! Zapovedal sem mu, da naj prezračiti žitnico in iznosi nekaj pšenice vrn na solnce. Plesen sem našel večeraj v njej. Tako se mi dela povsod škoda! Od česa pa naj potem živimo, Bog praviči!

A hčerke ni prepračil... Privla se mu je tesneje, mu položila mehko roko spet okoli vratu in, zroč mu od blizu v oči, se mu je laskala:

— Ata, ali ne bi izpolnih vsaj danes prošnje svoji Raheli? Vsaj danes, ata moj!

— Ne morem, dete! Bog ve, da ne. Rabim denar.

Počasi je odtegnila deklica roko od njega. Obrnila se je v stran.

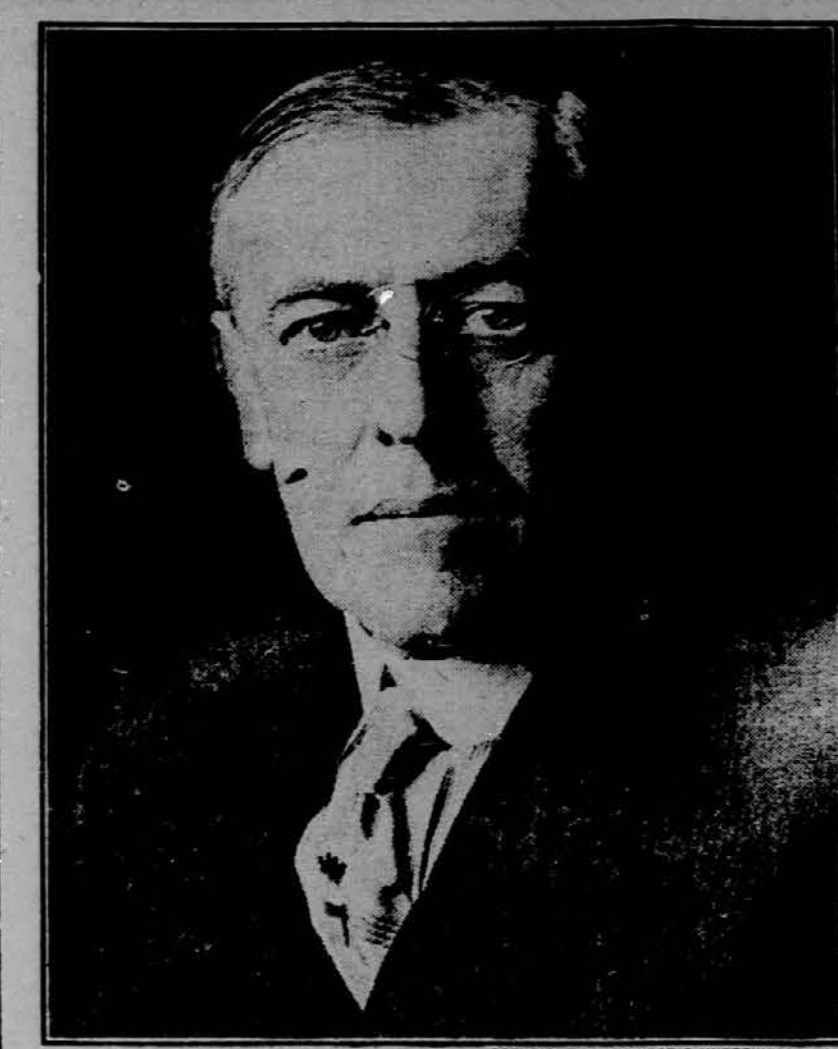
— Več mu je denar nego moja ljubezen in moje prošnje. — Jo je zabeležilo v srcu. — A saj je bil takšen vedno, tudi proti rajni materi.

— Sklonila je glavo. A navzlic srčni boli si je morala priznati: — Pa ga vendar tako ljubim!

Dva svetla bisera sta ji zatrepetala v vročih očeh...

II.

Polagoma je drdral židov voz dol po Ptujskem polju. Vranec je bil star, in nič več leska ni bilo v njegovih dlaki, malo moči v telesu, nič več poskočnosti v nogah. Počasnost sega je lotevala, bolezen starosti, in nagnenje k razmišljanju, dobra lastnost starosti. Ob

WOODROW WILSON, DEMOKRATIČNI KANDIDAT ZA PRIHODNJE PREDSEDNIŠKE KOLITVE.

razmišljanju pa je rad povesil glavo in stopal lepo počasi, da se ne prenaagli v mislih in ne v teku.

Izak, sedeč složno na vozu, se ni mnogo menil za konja. Da mu ne steče, je vedel. Imel pa je tudi sam dovolj misli. Razmišljal je o najljubšem, kar je imel na svetu, o denarju in o hčerki.

— Dobro, da Rahela ne ve, kam da sem namenjen. Misli, da grem tirtat trgovca Skrajana. A ta je zoparval ves dolg in si je dal ne tanko vse potrditi. Lisjak je! — Ko bi vedela, da sem na poti k vdovi Vidovički, bi mi branila še bolj. Bog mogočni, dober otrok je le da ima tako neumno mehko srce. Se mehkejša je, nego je bila mati. Bog mojega očeta Izaka, če bi bil Izak tak, kaj pa bi zapustil nekoč otroku Raheli? Beraštvo, ničesar drugega!

Nasmehnil se je nalanko tem mislim. Zadovoljno si je pogladil brado in se srčno vzradostil, da bi zapustil bogate zaklade, ne beraštva.

— Ne razumem, kako da se si celo gojini (kristjani) smilijo. Odkar je bila zadružje ta situacija, ta Vidovička pri nas — in mene je Jahve kaznoval, da ravno nisem bil doma — in je dekle tu matrevnila vse mogoče in nemogoče bajke, je Rahela povsem zaverovana v njo. Se odpustila bi ji ves dolg. A Izak je pametnejši.

Spet se je vzradostil samega sebe in svoje skrbi za premoženje in za Rahelo.

Nenadoma pa se mu je lice zresnilo in stemnilo.

— Vdova trdi, da je Vidović polovico vniri. Rahela veruje... Naj! A jaz pravim: Kje pa ima pisano? Pri meni velja le pisana beseda, potrdilo na papirju ali pergamentu. Kdo naj veruje sami besedi? In Vidović je mrtev.

Spet mu je šlo kakor smehljaj čez suho, lepo lice, trdo, kakor iz mramorja izklesano. Znak zadovoljstva bi pač naj bil ta odsev smehljaja, a mu je lice le spail.

— Ničesar pisanega! Prič tudi ni. In Vidovičeva beseda? Kdo ji bo verjel? Pijanec je bil. Da, vseh sto srebrnikov mi vrne vdova! — Hi, Aladin, geni se! Saj se zaspiš!

Dobro uro pozneje je ustavil Izak pred hišo vdovino. Je privezal konja ob deblo stare slive in je vstopil.

V bližini Drave je stala koča, koncem vasi, kakih sto korakov oddaljena od sosedne, večje kmetijske hiše.

Z desnega brega je mrko strmela dol na ujo in na vso ponižno vas grad Borl, kraljujoče mogočno in grozeče na visoki skali, diviša se v grob za njim, naj za puste pri miru tudi drugi. — Že prav, nič se ne opravičuje, gospod Rosenzweig! — A to pravim, in to ve vsa fara: na smrt se je dobro prijavil, Bog bodi zahvaljen! Zato pa ne morem verjeti, da bi se — pred smrtjo ravno v tej stvari lagal.

— Pa je, žena! — Bog v nebesih, govoriča brez konca in kraja! Moj denar mi daj, pa je!

— Ko pa ga nimam! Ali naj ga z vedrico zajmem iz Drave? Žid se je razburjal.

— Žid se je razburjal. Okoli nje so se gnetli otroci. Trije večji so napol radoznalo, napol sovražno pogledovali žida, ki so ga poznali že od prejšnjih obiskov: mala, kodrolasa deklica se je oprjemala materinega krila; zakopavala in skrivala je zlato glavico v materino krilo, iz katerega je od časa do časa napol radovedno, napol boječe pogledala bradatega tujega moža. Najmlajšega fanta, dojenčka, je držala vdova v naročju.

Žid se je obupni vdovini trditvi prisiljeno smejal.

— Vrnili! Bog mojih očetov, — kdaj in kje? Ko pa sem ti že rekel in ti prisegam, da mi ni.

— A da bi lagal, ko je gledal smrti v oči? — je dvomila vdova in je strmela z velikimi, vprašujočimi in trepetnimi očmi v žida. — Ne, ni mogoče! Ni mogoče!

— Ako bi mi bil vrnil, bi mu dal gotovo pisano potrdilo. In Simen sam bi bil zahteval. Ali ga imaš?

— Pisanega res ničesar nimam. A če je on trdil.

— Vsaj kako pričo bi morala imeti.

— Je tudi nimam. A Bog je videl, on je priča.

Izak je za hip pomolčal, kakor bi ga bile zadnje besede udarile in mu za hip vzle hladno razsodnost. Vdova ga je gledala napol proseče, napol srepo in srdito.

Žid je povesil glavo in oči pod tem zgornjim pogledom, ki ga je bolj čutil nego videl, in ki mu je skušal prodreti v globocino duše, da bi našel tam resnico. Z obupnim svojim bleškom ga je glasno vpraševal:

— Ali upaš se pred Bogom taji, goljuf židovski?

A s silo se je obrnil Drzno je pogledal vdovi naravnost v oči. Drzno, razaljivo je rekel:

— Saj sama najboljši veš, kaj je bil rajni Vidović: Pijanec! Resnice in laži nikoli ni natanko tehtal, kakor jih noben mešetar ne. Žena se je zganila. Z naglim, močnim sunkom se je zavrnila pred Izakom. Prsi so se ji dvignile, zajecala je napol pridrušeno.

S sovražnim pogledom je osivela žida; a odvrnila je še dovolj mirno:

— Res, v življenju ni bil mnogo prida, moj mož. A tudi vi, gospod Rosenzweig, imate mnogo na vesti. Saj je bil vsaj mešetar! Zavas je največ kupoval in če je lagal, je lagal za vas!

Žid je zamahnil z roko, kakor bi se branil neljube prikazni. Poizkušal se je našmeariti, a smeh je zvenel trdo in hripavo.

— Bog v nebesih, jaz mu tega nisem zapovedal.

— Ne vem, če ne. — Glas vdovine je zapovedoval. — Dovolj sem trpela od njem in njegovih napak. A če mu jaz ne oponašam tega še v grob za njim, naj za puste pri miru tudi drugi. — Že prav, nič se ne opravičuje, gospod Rosenzweig! — A to pravim, in to ve vsa fara: na smrt se je dobro prijavil, Bog bodi zahvaljen! Zato pa ne morem verjeti, da bi se — pred smrtjo ravno v tej stvari lagal.

— Pa je, žena! — Bog v nebesih, govoriča brez konca in kraja! Moj denar mi daj, pa je!

— Ko pa ga nimam! Ali naj ga z vedrico zajmem iz Drave? Žid se je razburjal.

— Nimam! Kakšna beseda pa je to? Jaz tudi nimam, pa rabim. Zato hočem imeti...

Vdova se je obrnila v stran. — Otroci so se ji plašni oprjemali obleke in se stiskali k njej. Najmlajšega je privla tesno k prsim.

Težak boj je bojevala velika, močna žena. Čez nekaj hipov se je okrenila spet k židu, z razpaljenimi lici, z nemirno sevajočimi očmi. In zaprosila je naglo in hlastno, kakor bi se s silo krotila:

— Gospod Rosenzweig, počakajte še nekaj časa. Dam vam, brž ko mi bo mogoče. — Usmilite se!

— Bog vsemogočni, — se je srdil žid — tretji pot sem se že pripeljal tako daleč, a ti vedno praviš: Počakaj! — Do kdaj pa? Ali do smrti?

— A kje naj vzamem? In več nego sem dolžna!

— Kje naj vzamem? O, vprašanje! Lepo hišo imaš. Prodaj jo! Trgovce Skrajance jo takoj kupi!

Ženi se je čudno zablakalo v očeh.

— Vidva s Skrajance! Oba ti čita pod enim klobukom. Oba bi me rada ogoljufala in oropala tega beraštva, kar ga imam. In kam naj grem potem z otroci?

— Preinagala je jo bol in skrb za deo. Zajokala je navzlic silnemu premagovanju in zatajevanju.

Dvignila je dojenčka proti Izaku in se enkrat zaprosila:

— Pet jih imam, glejte. Usmilite se teh sirot, če se mene nočete!

Ker je ihtela mati, so zajokali tudi otroci. Dojenček je zakričal prvi, glasno in prestrašeno, za njim deklica, skrivajoča lice v materino krilo, poltiho in boječe, za njo trije starejši.

A žida ni ganil jok.

— Kaj pa hočeš od mene, Bog praviči! Ali sem jaz oče otrok? Služit jih daj! Kaj pa boš z njimi doma? Da boste vsi stradali!

Vdova ga je pogledala začudenno, kakor ne bi mogla verjeti, da prav slisi. A ko je zastrmel v ledeni, neusmiljeni obraz židov, ji je bilo v hipu jasno, da ni znata, da je res tako govoril, kakor je slisala.

Tedad so se ji nenadoma ustavile solze. Z divjo silo, ki jo je krotila do sedaj z vsem naporom duha in telesa, najbolj iz ljubezni do otrok, je butnilo na dan sovražstvo do žida, ki ji je delal škodo in krivice že leta in leta, ko je izkoriščal moža v svoje namene, za svojo trgovino in svojo korist.

Navrh mu je posojeval denar, ki ga je moral Vidović odslužiti ali vrniti s petdesetimi in stotimi obrestmi.

— Vso zakonsko srečo mi je zastrupil in umoril ta človek brez srca in duše, zdaj mi hoče iztrgati še otroke! — ji je vpilo v dušo, da se ji je od srdu in sovražstva treslo vse veliko in močno telo.

Naglo je odložila še vedno jokajočega dojenčka v zibelko. — Stopila je z odločno, strastno kretnjo tesno pred žida in je stisnila krepke roke v grozeče pesti.

— In če bi stradali otroci in jaz? Ali bi to vas kaj brigalo? Vem, vi nam ne bi dali skorej kruha, vi človek brez srca in duše! Rajši bi nas pustili poginiti, vem. Vi goljuf! Ti žid lažnjivi, krivoprisežni! Denar dobiš, in če bi ga morala iz zemlje izkopati! Kolikor ga dobiš po krivici, ta naj te peče vso večnost! — Zdaj pa vrnite mi moje hiše! Se je moja! Sem jaz gospodinja tukaj! Vun, pravim. Če ne, pokličem sosedo!

Na najbližje drevo te obsesijo ali te vržejo v Dravo, ribam za obed. Tako te ljubijo, ti židovski odeluh. Vun!

Izak se je prepal in bled ob ne nadni vdovini jezi in ob divjih njenih grožnjah, res naglo umikal proti durim.

— Zblaznela je! Bog v nebesih, kaj se naj pričkam z blazno žensko? Če je znorela, dobim morado svoj denar tem laže in tem bolj gotovo.

Naglo je odvezal konja, skočil na voz, udaril z bičem po starem vranecu, da je poskočil kakor petleten arabec.

V divjem tiru sta hitela skozi vas in gor po polju, kakor bi šla sodba za njima.

A vranec je polagoma pešal — in sodba se je naglo bližala...

(Konec prihodnjš).

Med lopovi.

I. lopov: "Pok, kateri je nedavno dobil glavni dobiček, namerala se od tu izseliti."

2. lopov: "Tako? Potem ga moramo prav kmalu obiskati."

Angleži in Zeppelin.

Iz nevtralnih virov se poroča, da je "Leipzig Neuste Nachrichten", kakor tudi drugo časopisje, prinesla članek, v katerem poziva admiraliteto, da se nadalje z napadi z Zeppelin na Anglijo in zlasti se na London.

Poročila se, da je grof Zeppelin, katerega zasluga je, da je Nemčija dobila to nezaslišno orožje, rekel, da se naj bi poslalo nad Anglijo osemdeset Zeppelinov.

Raditega, kot se iz Londona poroča, je nastalo v Angliji mnenje in gibanje, da bi se Anglija znešla nad Nemčijo radi tega vojevanja se Zeppelin z isto metodo, namreč, da bi angleški avijatiki poletavali nad Nemčijo, zlasti se nad Berlin, in istotako morili otroke, ženske in civilne moške kot delajo nemški letalci v Zeppelinih.

Iz Londona se brzojavnim potom poroča, da je nek provincialni časopis, ki ima zelo veliko cirkulacijo prinesel kmalu potem, ko so bili vprizorjeni zadnji zeppelin napadi, članek, v katerem pravi, da je dobilo uredništvo na stotine pisem, da se pošlje nad nemška mesta angleške zračne velikaue, in se meče bombe ne glede na to, če zadene otroka ali samega nemškega kajzerja.

Londonka "Daily Chronicle" je priobčila pismo H. W. Wilsona, nekakega mornariškega eksperta, ki istotako poziva, da se prične s poletji nad nemška mesta. Pravi, da je več mest, nad kateri bi angleški avijatiki popolnoma lahko prišli.

Da je zavladal med angleškim narodom tak srd nad Nemci ni čuda. Kur počenjajo nemški zrakoplovi in drugega kot barbarstvo.

Ako bi Nemčija opustila to barbarsko vojevanje, bi ravnatoko zmagala ali bi bila ravnatoko poražena kot sicer. Ako kaka bomba razbije par londonskih hiš, ako umori kakih deset otrok in dvajset žena, nima to v nobenem oziru nikačnega vojaškega pomena.

Anglija se najbrže ne bo poslužila nemške metode in se masčevala nad Nemčijo, kajti, ako se bo masčevala na ta barbarski način, bo imela pri nevtralnem svetu veliko več ugleda in Nemčijo bo nevtralni svet vsled teh zlojedstev vedno bolj črno.

Ako bo pa Anglija pričela na isti način poletavati nad nemška mesta, podirati zgradbe, moriti otroke, žene in civilne moške v taki meri kot dela to Nemčija, ji ne bo mogel nihče zameriti, kajti to je edino sredstvo, ki ga ima Anglija, da prepreči nadaljnje zeppelin napade na svoje ozemlje, in zlasti še na London. Ako bo pričela Anglija v isti meri moriti nemške otroke, potem bo nemški narod sprevidel, kako čutilo angleške matere, ko ubije nemška bomba njihove otroke, in nato si najbrže ne bo več pozival admiraliteto, da se nad Anglijo še pošlje Zeppeline.

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter zeleti: — Oh, da bi vsaj Angleži že enkrat prenehali!

Nemški narod ne bo takrat mogel vpiti po masčevanju, temveč ga bo moralo le ogrevati njegovo sedanje počenjanje ter

Naša Ančka.

(Povest. — Spisal Vekoslav Radgončan.)

Ne, — tudi te malenkosti ne! Še celo dan svojega odhoda ji je bil prikrit, da bi se izognil njenim vprašanjem! Ko bi, Karel stulil, koliko bridkost bo s svojim grdim činom povzročil mlademu dekliškemu sreću, gotovo bi si bil svoje slovo drugače uredil. Tako dejanje ni bilo možko, bilo je celo brezsrčno — kruto, nečloveško.

Uboga Ančka je vso noč prebila med jokom in bdenjem. Nekaj časa ga je obsejala, potem ga je zopet zagovorila: vsaj on ni mislil tako hudo, morda si še misliti ni mogel, da bo dejstvo tako hudo po njem. Kako malo vendar poznajo možki čuteča ženska srca!

Še le proti jutru je Ančka malo zatislila od jake zatekle oči, a tudi sedaj ni prišel zaželeni počitek; kajti hude sanje so jo neprestano mučile, tako da je v spanju še več trpela, nego če je bdela. Zgoda je vstala in šla po svojih vsakdanjih opravkih.

Od tega dne je bila naša Ančka popolnoma zgubljena. Kakor je bila poprej veta za službo in za vse, kar službovanje zahteva, tako je po tej usodopolni nedelji postala popolnoma drugačna. Po dnevi je hodilo okrog kakor senca, jedla je malo ali nič, komaj toliko, da je živel; po noči pa je bdela in jokala. To se ji je zjutraj poznalo na njenih rdečih očeh. Karkoli ji je kdo naročil, vse je pozabila ali pa popolnoma drugače izvedla, kakor ji je bilo rečeno.

Včasih se je tako zamislila, da klica sploh nima, ampak se je še le vzdramila, ko ji je kietelj potkal na amo.

Ke je bila v pisanju bolj slabo izveščana, je potebovala cele ure da je sestavila pismo. Edina njena želja je bila: proč iz mesta; daleč, daleč proč, da ne bi nikogar več videla, ki bi jo spominjal na Karla, proč, da ne bi več hodila po potih, koder sta se sprehajala drug poleg drugega, roko v roki in v zrak zidala zlate gradove. Kakor so ji bili vsi ti kraji in poti prej tako dragi, toliko bolj ji je sovražila sedaj. Proč z vsem, kar jo je spominjalo na srečne dni nene prve ljubezni! Studil se ji je ves svet. Najraje bi bila umrla, toda smrt navadno ne pride takrat, kadar se je najmanj nadejala, kadar nanjo še ne misli ne.

Posebno jo je težilo to, da ni pod milim nehom imela nikogar, komur bi potožila svojo bol. Njene prijateljice niso imele smisla za njeno bolečino. Še Micka, njena najboljša prijateljica, je ni razumela, ampak se je še smejala, ko ji je nekoč tožila o svoji srčni bolečini. "Ne bodi no neumna", ji je rekla, "kaj bo žalovala za njim! Če te ne mara, ga poпусти. Saj je še drugih fantov dovolj! Morda naletiš na katerega, ki te bo še vse drugače ljubil, kakor te je Karel. Po pravici ti povem, meni ni bil Karel prav nič všeč, ker je bil preveč domisljiv. Ti tega seveda nisi opazila, ker si bila zaljubljena vanj — ljubezen je pa slepa — meni pa se je takoj do zdelo, da iz te moke ne bo kruha. Toda kaj sem hotela? Zaljubljenec svari, se pravi vodo v morje nositi. Najboljše je zate, da greš v kak drugo mesto služiti ali pa da greš domov k staršem. Na ta način boš najprej pozabila to neumnost."

Tako je govorila Micka, njena najboljša prijateljica. S svojega stališča je imela Micka prav; ona je bila že bolj v letih in poskusila je bila tudi že vse. Tudi ona je bila ljubila — kedaj, to je že pozabila. Dandanes se je ta bolezen gotovo ne prime več, zato se norčuje iz nje. Toda naša Ančka se ni prišla tak odaleč. Njeno srečo je bilo še preveč občutljivo; njo je ta nesrečna ljubezen globoko ranila, tako globoko, da je bila ob vse veselje do življenja. Še eno zdravilo bode poskusila, zdravilo, ki ga ji je nasvetovala Micka: proč iz tega mesta; drugam, v kak drugo mesto, kjer nikogar ne pozna, v tuj kraj, med tuje ljudi! To bo morda pomagalo.

In pri tem sklepu je Ančka ostala. Čez mesec dni je pri nas izstopil iz službe in se po železnici odpeljala v daljni tui svet iskat zdravlila za svoje bolno srce.

Vsem nam je bilo težko po Ančki. Sprito svoje marljivosti in svojega ljubeznivega značaja je Ančka gotovo zaslužila milejšo u-

sodo. Njena mladost, njena nepokvarjenost in njeno nepoznanje sveta pa so ji zgodaj v kupico nalile grenke pijače, katero je revica morala koj prvokrat popiti do dna.

Njeno srečo je bilo sedaj docela potrto. Bila je to njena prva grenka izkušnja v življenju. Spoznati je morala, da je ogoljufana, prevarena, zapuščena, in to je hudo bolelo, tako bolelo, da bi bila najraje umrla.

Prva prevara je pač vedno najhujša; človek ima dotlej neskaljeno vero v dobroto in poštenost veta v srečo. Ko pade koprena, ki mu je zastirala istinito golino pravega življenja, in so njegove oči zagledale vso tisto veselo-zalostno borbo, ki ji pravimo življenje, se prestraši. Pa ni dolgo, ko se tako privadi, da mu tudi najhujši življenjski vihar več prav ne more do srea. Nagne se na desno, na levo, kakor ga ukloni vihar. In ko je le-ta ponehal, se zopet zravna kakor breza v zelenem legu, pozabi in je zopet poln poguma.

Res je tudi, da niso vsi ljudje take narave, lahko pa rečemo, da jih je večina. Le majhno je število onih, ki jih premaga prvi hudi udarec in jih trešči ob tla, da nikdar več ne vstanejo.

Naša Ančka je bila izmed onih prve vrste, izmed onih, ki udarcom usode kljubujejo in jih pretrpe s časom. Prve dni je pač mislila, da hude srčne bolečine ne bode mogla prebiti; najraje bi se bila noč in dan jokala, tako hudo ji je bilo po Karlu. Toda misli na odhod, na tuje kraje in tuje ljudi so jo polagoma pričele odvrčati od nesreče in pri odhodu je bila že napol ozdravela. Bila je razmeroma vesela.

Tako je Ančka pri nas prestala prvo žalostno izkušnjo v življenju. Gotovo je ni nikdar pozabila.

VI.

Bilo je dve leti po opisanih dogodkih, ko me je o velikih počitnicah avgusta meseca veter zopet zanesel v naše lepo trgovsko pristanišče, v živahno mesto Trst. Morje ima zame posebno privlačilno moč. Ako ga nekaj let ne vidim, vzbudi se v meni nenkrat tako močno hrepenenje po njem, da se mu ne morem ustavljati. Čeravno ni preveč prijetno, v najhujši vročini po več ur zvozi se v razbeljenih železniških vozovih, si vendar vselej izberem prav ta čas, ker ravno v poletnem času človek najbolj uživa dobrodejno moč morja nasproti žgočim solničnim žarkom.

Kaj pa je lepšega in za razgoreto, opraseno telo dobrodejnega kakor s širokim slanimikom na glavi zaenati se v skoro mlačne valove morja, kjer se človek lahko koplje po cele ure, ne da bi si nakopal bolezen. Zrak je gorak, voda je mlačna in vendar se v morski kopeli telo ohladi in pokrepča. Ko pa pride večer in potopi solnce svoje gorečo oblo v morski gladini, je zopet morje tihi dobrodeje, ki poškrlja lahko pihljaje vetrice na obale, da razgretim prebivalcem posuši pot na čelih in jim za potrebni počitek pripravi hladno noč.

Drugi dan mojega bivanja v Trstu je bil posebno vroč dan. Da si je solnce že davno zatonilo, še vedno ni bilo tistega prijetnega hladu z morja sem, po katerem je vse hrepenelo, človek in žival. Po osmi uri šele so prišli tisti iz svojih stanovanj, ki so se bili čez dan pred vročim solncem poskrili. Sedaj so se ulice in trgi napolnili s šetali in pred restavracijami in kavarnami je bil zaseden vsak najmanjši prostorček. Jaz sem si na glavnem trgu pred kavarno "Speech" osvojil stol in konec mize, kamor sem mogel nasloniti svoj kolomeč. Ker nisem našel na nobenega znanca, sem si naročil nekaj časopisov, in sem jih površno pregledoval. Bolj me je mikalo gledati proti morju. Končno sem vstal in se proti deseti uri odpravil na Molo San Carlo.

Tu je bilo življenje še v polnem toku. Po molu so se sprehajali meščani in uživali sveži morski zrak, ki je polagoma pričel veti s širokega morja sem proti nabrežju. Na obeh molovih straneh pa so delavci opravljali svoje dnevne posle: tu so s pomočjo parnih škripcov iz velikega parnika, ki je šele popoldne došel iz daljne Indije, izkladali težke bele bombaževine, tam so ležali visoki kupi desk, ki so jih nakladali na drug parnik, ki bi moral jutraj že odriniti proti jugu; ondi so dolge štirioglate zaboje, polne raznega južnega sadja, nakladali na vozove in jih prevažali v mestna skladišča, od koder jih potem potom železnice pošiljajo po vseh mestih Evrope.

Samo gledati to živo vrvenje raznoterih ljudi je za tujece tako zanimivo, da se ne more zalokoliti od tega kar. Posebno prihod in odhod velikih prekomorskih parnikov napravi na človeka vselej mogočen vtis.

Ko je vse na parniku, moštvo in blago, se zavrtijo škripci, privzdignejo most, ki veže parnik z molom, in ga potegnejo k sebi na krov. Piščalka zapiska in vreteni pod krmilom se zavrtijo, da voda glasno zašumi in se spremeni v beleno eno. Tedaj se parnik prične pomikati od mola proti izhodu pristana. Vedno manjši postaja mogočni parnik, vedno manjši in v kratkem času ga vidimo le še kot majhno lupino na široki morski gladini, kmalu na to pa nam popolnoma izgine izpred oči.

Nehote se nam ob takem prizoru v glavi rodi misel: Bog ve, ali boš srečno prišel do svojega cilja ali ne? Če te le ne bode med potjo srečal vihar, treščil ob pogubonosno peč in te pogreznil na dno prevarljivih vod.

Tudi prihod parnika je zanimiv. Čisto majhnega ga zagledamo sprva na obzorju, potem pa postaja vedno večji, kakor bi raste iz vode. Dim ki se je prej še mogočno valil iz dimnika, ponehaje, vretena delujejo s presledki in vedno bolj počasi. Mirno in previdno drsi po zelenih valovih proti molu, na odkazi mu prostor. Kmalu se ustavi, škripci se zavrtijo, verige zaročljajo in most se prikaže in se počasi nasloni na molo; zveza med parnikom in suho zemljo je gotova. Vsakdo je vesel, da čuti morda čez več mesecev zopet enkrat trdnata tla pod svojo nogo. Zopet enkrat so srečno prestali dolgi potovanja po varljivih valovih neizmernega morja. Ta vesela zavest se vsem bere iz obraza, ki prihajajo iz parnika na suho.

Sele proti enajstem smo se z mola San Carlo vračali na glavni trg, Piazza grande imenovan. Naenkrat so se ljudje pričeli ustavljati in gledati proti mestni hiši, nad katero se je valil gost črn dim pomešan z maglinimi iskrami. "V starem mestu gori!" se je nenkrat začelo iz več grl. Na ta klic je vse, kar je bilo ljudstva na nogah, začelo dreti mimo mestne hiše proti staremu mestu. Tudi mene je radovednost poglala, da sem jo ubral za drugimi.

Staro mesto je oni del Trsta, ki je v resnici še prav po starem načrtu zidan. Ulice so ozke, da komaj gredo štirje možje v vrsti, hiše so štiri do šest nadstropij visoke in v nekaterih so stanovanja tudi še podstrešja. Stopnice po hišah so ozke in temne. Vse te okolnosti pospešujejo v času elekmentarih nezdod velike nesreče.

Po kratkem pchanju in suvanju smo dospeli v tretjo ulico za mestno hišo, kjer je gorelo v stari, pet nadstropij visoki hiši. Prizor je bil grozen. Kadilo se je iz vseh zgornjih treh nadstropij in izpod strehe. Gorelo so namreč le sene stopnice. — V tretjem nadstropju je bila neki služkinji goreča petrolejska svetilka padla iz rok in naenkrat so bile vse stopnice v ognju. Iz vseh treh nadstropij so ljudje pri odprtih oknih klicali na pomoč, jokali in upili. Nekatero so rjuhe privezovati na okna, da bi se po njih spustili na ulico. Vsakdo je delal na to, da bi si rešil vsaj življenje, na rešitev pohištva in drugega imetja se misliti ni bilo.

Komaj smo dobro prišli do pogorišča, že so tudi ognjegaseci pridrali s svojimi lestvami in brizgalnicami. V par trenutkih so s pomočjo stražnikov izpraznili ulico in nepotrebne gledalce potisnili na gornji konec ulice, dočim so na spodnjem koncu napeljevali cevi za vodo.

Ker me je zanimalo videti, kako je v velikih mestih v slučaju nezdode hitro pomoč pri rokah, sem se zgnel prav pred hišo. Ko pa smo se morali umakniti, sem skočil v vežo nasprotne hiše, odkoder sem lahko vse opazoval, ne da bi bil komu na poti.

(Dalje prihodnjiš).

POPOTNIKI.

Vsem onim, ki ste namenjeni potovati v Cleveland, posebno ako imate družino, bo potrebno nabaviti pohištvo in kuhinjsko opremo ako se hočete nastaniti v naši naselbini. Zato ob tej priliki priporočam svoje velike prodajalne, kjer dobite vse kar le potrebujete. Pri meni imate vedno pohištvo in zanesljivo blago.

Ako dospete v Cleveland na postajo in se ne veste kam obrniti, pokličite na telefon Princeton 1381 ali pa Rosedale 1881 in jaz bom poslal en avtomobil po vas. Ako pa vzemete pocenost karo se peljite s St. Clair karo do 62. ceste in na vogalu St. Clair Ave. je naslov:

A. GRDINA,

6127 St. Clair Ave.,

Cleveland, O.

Pri meni se vedno dobite letni kolektor in 20c. potnih smuk.

NAZMANILO.

Dr. J. V. Grahek se je zopet vrnil nazaj v Pittsburgh, Pa., na 843 East Ohio St., kjer ima svoj urad in ga bolniki lahko vsak dan dobe. (28-30-9)

OPOMIN.

Tempotom opominjam vse one, ki mi kaj dolgujejo, da mi v teku enega meseca pošljejo svoj dolg. Kdor se v tem času ne bo javil, ga bom moral družim potom iskati. Joseph Jaksetić, Onoville, N. Y. (28-9-210)

Rad bi izvedel za naslov svojih prijateljev: JOSIPA KOJANČIĆ ter LOVRENCIA in JAKOBA ŠIRCA. Vsi so doma iz Studenega pri Postojni. Prosim jih, ako bodo čitali ta oglas, da se mi javijo. — Frank Milavec, 710 Pough St., Niles, Ohio. (29-9-210)

Denarne pošiljke za ujetnike v Rusiji in Italiji.

Lahko se pošlje denar sorodnikom, prijateljem in znancem, kateri se nahajajo v ujetništvu v Rusiji ali Italiji. Potrebno je, kadar se nam denar pošlje, da se priloži tudi ujetnikova dopisnica ali pismo in se nam tako omogoči pravilno sestaviti naslov. Ako nameravate poslati denar ujetniku, pošljite ga takoj, ko sprejmete njegov plov, kar ako bi oddlašali, bi se lahko dogodilo, da bi ga ne našli več na istem mestu in mu ne mogli uročiti do narja.

TVRDKA FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem to popravljam po najnižjih cenah, a do to trpčno in zanesljivo. V popravu umesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravu vsem klanjate kakor vas druge harmonike ter računam po delu kakoriko kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL, 1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

IŠČE SE GOZDARJE.

Za delati drva; \$1.35 od kladre za rezati kemični les.

Za lupljenje; najboljša plača. Ko preneha sezija, je dovolj dela od kosa ali pa v kempah.

Za izdelovanje cedra; največja plača od kosa za rezati logse, stebre, trame, sčeljarje itd.

Za splošno delo v gozdu; najvišja plača. Stalno delo skozi celo leto.

I. STEPHENSON CO., Trustees, (19-9 v d) Wells, Mich.

Brezplačen nasvet in pouč priseljencem.

"THE BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION" za državo New York varuje priseljence ter jim pomaga, če so bili osleparjeni, oropani ali če so s nji malo ravnali. Brezplačna navodila in pouk v naturalizacijskih zadevah — kako postati državljani Združenih držav, kjer se oglašiti za državljaniške listine.

Sorodniki naj bi čakali dovolj dolge priseljence na Ellis Island ali pri Barg Office.

Oglasite se ali pišite: STATE DEPARTMENT OF LABOR, BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION, Newyorški urad:

230, 5th Ave., Room 2012. Odprto vsak dan od devetih do polne do petih popoldne in ob sredah od osme do devete ure svečer.

Urad v Buffalo: 704, D. S. Morgan Building. Odprto vsak dan od devetih popoldne do petih popoldne in ob sredah od sedme do devete ure svečer.

Dr. LORENZ,

Specialist možgih bolezni.

Jas sem edini brvaško govoreči specialist možgih bolezni v Pittsburghu, Pa.

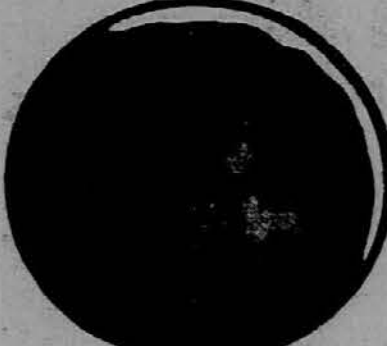
DR. LORENZ

941 Penn Av. II. nadst. na ulici. Uradne ure: dnevno od 9. do 12. ure, večer od 8. ure svečer. V petih od 9. dopolne do 2. popoldne. Vedejo od 10. dop. do 2. popol.

IŠČE SE DELAVCE.

Delavni čas 6, 8 in 10 ur na dan. Zasluzi se od \$2.25 do \$4.00 na dan. Plača je od dneva ali pr tudi od kosa. 10% (bonus) pri boljša pri stalnem celomesečnem poslu. Samo stalni delavci naj vprašajo. Velika slovenska naselbina.

Kohler Co., (21-9-410) Sheboygan, Wis.

POZOR ROJAKI!

Majhnapotilci! Zauzite na čisto hčer, kakor tudi na možke hčer in brade. Od tega mesta stranjo v 6th tednih krasni gosti in dobi hčer kakor tudi možke hčer in brade in vse od njih in od njih. Razvratizem, kanihali ali izganje v rokah, nogah in v krilih, v osmih dneh popolnoma odra vijo, rase, opokline, hude, tave, kraste in griste, potne nage kurje očesa, oslabine v nosu dusa, popolnoma odstranijo. Kdor bi mela odpraviti brez uprha rabi mu jasčin za \$5.00. Pišite takoj po crnik, ki ga takoj pošljamo zastonj.

JACOB WAMOTO,

1702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

IŠČE SE

100 drvarjev za delati drva v severnem Michiganu. Lep gozd. Plača \$1.30 od kladre. Dobro kampe, prijazna okolica. Vprašajte pri:

Charcoal Iron Company of America, (6-9-510) Manistique, Mich.

REŠIMO SLOVENSKEGA NARODA LAKOTE!

Ne igray se s svojim zdravjem.

Zdravje je splošno blagostanje. Ako se ne počutite dobro, nikar ne razpostavljajte svojega zdravja s tem, da bi pili alkoholne grenčice, ker te le oslabe kri in ohromijo bolj ali manj krvne celice. Kri je ona moč, ki da življenje. Pretaka se po žilah in donša hrano vsakemu delu v telesu. Ohromel pa odvaja vse slabe tvarine in uniči vse škodljive bakterije. Torej treba se je čuvati pred vsem, ki slabi krvne celice. Le močne in čvrste krvne krogljice zamorejo upravljati pravo hranjenje in braniti pred posledicami. "Čisto naravno vino ne škoduje, pač pa okrepi živčni sistem, kateri izvršuje v telesu vse najtežje napore", pravi Dr. Arman Gautier, član francoskega inštituta in ta izjava je bila pred kratkim citana na medicinski akademiji v Parizu. To je torej vzrok, zakaj rabi le

TRINER-JEVO ameriško Elixir grenko vino

To neprekosljivo zdravilo je narejeno iz raznih grenkih zelišč, bilk in skorij, ki so velikih zdravilnih vrednosti in čiste, ter iz čiste naravnega rdečega vina. Prosto vseh kemikalij ali strupov. Pospeši redno odstranjenje, oživi organe in okrepa živce. Ozdravi:

ZAPRTJE, KOLCANJE, BRUHANJE, GLAVOBOL,

NERVOZNOST, OSLABELOST KRVI, POMANJKANJE ENERGIJE, SPLOŠNO OSLABELOST IN DR.

Deluje hitro in gotovo. Izogibajte se cenih ponaredb ker s tem se le troši denar! Naš princip je, da ga privedimo dobro kolikor le moremo, in cena — ako upoštevate visoke cene vseh prinesli posebno vina — ga priporoča:

\$1.00.

V vseh lekarnah.

V zadnjem času se pojavljajo razni nevarni gostje, posebno reumatizem in nevralgijs. Ali veste kako se jih obrani? Najbolje je, ako rabite TRINERJEV LIMENT. To močno zdravilo je zelo priporočljivo, ako imate okorel vrat, spahnenje, prišč, oteklino itd.

Cena 25c in 50c v lekarnah.

S pošto pa 35c. in 60c.

Pri vseh boleznih, ki so spojene s kašljem, vzemite TRINER'S COUGH SEDATIVE. Cena 25c in 50c v lekarnah. S pošto pa 35c in 60c.

JOSEPH TRINER, Manufacturing Chemist,

1333-1339 SO. ASHLAND AVE.,

CHICAGO, ILL.

